

התפתחויות ברגולציה פיננסית בישראל

רבעון 4, 2023

מחלקת רגולציה | ינואר 2024

תוכן עניינים

4-5

תקציר חידושים ועדכונים מרכזיים

6-7

1. עדכונים בעקבות מלחמת "חרבות ברזל"

8-9

2. חדשנות והגברת תחרות בסקטור הפיננסי

8

2.1 עקרונות למדיניות, רגולציה ואתיקה בתחום הבינה המלאכותית (AI)

9

2.2 תזכיר חוק לעידוד פעילות בשוק ההון

9

2.3 טיוטות תקנות וצווים לנותני שירות מידע פיננסי

10-15

3. ניהול סיכונים וממשל תאגידי

10

3.1 הוראת ניהול בנקאי תקין בנושא סיכון ריבית בתיק הבנקאי וקובץ שאלות ותשובות נלווה

10

3.2 חוזר לתיקון הוראת ניהול בנקאי תקין בנושא יחס המינוף

11

3.3 חוזר לתיקון הוראת ניהול בנקאי תקין בנושא ניהול סיכון אשראי

11

3.4 שאלות ותשובות בנושא הוראות ניהול בנקאי תקין העוסקות בדרישות הלימות ההון – מסמך מרכז

11

3.5 מכתב הפיקוח על הבנקים בנושא תכנוני הון ומדיניות חלוקת רווחים

12

3.6 חוזר לביטול הוראת ניהול בנקאי תקין בנושא אימות חשבונות של לקוחות

12

3.7 הוראת ניהול בנקאי תקין בנושא פתיחת חשבון עובר ושב ביתרת זכות לגופים פיננסיים

13

3.8 חוזרי רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון לנותני שירותים פיננסיים מוסדרים

16-18

4. תשלומים ובנקאות פתוחה

16

4.1 טיוטת צו הסדרת העיסוק בשירותי תשלום וייזום תשלומים (תיקון חלק ב' לתוספת השביעית)

16

4.2 טיוטת תקנות הסדרת העיסוק בשירותי תשלום וייזום תשלומים (פטור מחובת רישוי)

17

4.3 הצעת הוראה בנושא הון עצמי וביטוח לחברות תשלומים, בעלי רישיון ייזום בסיסי ושירות מידע פיננסי

תוכן עניינים

המשך

5. הגנת הפרטיות וטכנולוגיה 19-20

- 5.1 אישור האיחוד האירופי בדבר המשך ההכרה בישראל כמדינה בעלת מעמד תאימות בתחום הגנת הפרטיות 19
- 5.2 חוק התמודדות עם תקיפות סייבר חמורות במגזר השירותים הדיגיטליים ושירותי האחסון ותקנות נלוות 19
- 5.3 דרישת הרשות להגנת הפרטיות לקבלת ידיעות ומסמכים לצורך שיפור רמת האבטחה של חברות לאחסון אתרים ועיבוד מאגרי מידע 20
- 5.4 דוח פעילות הרשות להגנת הפרטיות לשנת 2022 20
- 5.5 טיוטת הנחיה בנושא תפקיד הדירקטוריון בקיום חובות התאגיד לפי תקנות הגנת הפרטיות (אבטחת מידע) 20

6. הוגנות והגנת הצרכן 21

- 6.1 אזהרה למשקיעים בנוגע ליעוץ השקעות ברשתות החברתיות 21
- 6.2 טיוטת חוזר להארכת מועד היישום של הוראת ניהול בנקאי תקין בנושא פעילות תאגיד בנקאי כברוקר דילרז 21

7. איסור הלבנת הון ומימון טרור 22-24

- 7.1 עדכוני חקיקה בתחום איסור הלבנת הון והמאבק בטרור 22
- 7.2 חוזר לתיקון הוראת ניהול בנקאי תקין בנושא ניהול סיכוני איסור הלבנת הון ומימון טרור 22
- 7.3 עדכונים רגולטוריים בנושא דיווחים לרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור 23
- 7.4 טיוטת צו איסור הלבנת הון לחברת תשלומים ויוזם בסיסי 23
- 7.5 עדכונים הנוגעים לארגון הבינלאומי לקידום המאבק בהלבנת הון ומימון טרור ה-FATF 24
- 7.6 הרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור מפרסמת קריאה לגופים המפוקחים ולציבור להגביר את הערנות לניסיונות מימון טרור בצל המלחמה ומצב החירום 24

8. הוראות הדיווח לרשויות רגולטוריות ומועדי היישום 25

נספח – פירוט עדכונים לאור מלחמת חרבות ברזל 26-34

תקציר חידושים ועדכונים מרכזיים

ברבעון זה פורסמו מספר הנחיות בצל מלחמת "חרבות ברזל". כמו כן, חלו התפתחויות רגולטוריות מגוון תחומים החל בתחום החדשנות והתחרות בסקטור הפיננסי, ניהול הסיכונים וממשל תאגידי, איסור הלבנת הון ומימון טרור ועד להתפתחויות בתחומים חדשניים הכרוכים באסדרת שירותי תשלום ובנקאות פתוחה, וכן בתחומי הגנת הפרטיות והטכנולוגיה והגנת הצרכן.

להלן עיקר ההתפתחויות הרגולטוריות אשר חלו במהלך הרבעון האחרון לשנת 2023:

- **עדכונים בעקבות מלחמת "חרבות הברזל":** הפיקוח על הבנקים פרסם חוזר התאמות להוראות לניהול בנקאי תקין בעקבות מלחמת "חרבות ברזל" אשר התעדכן מעת לעת במהלך הרבעון האחרון, בצד דגשים למערכת הבנקאית ומתווים לסיוע ללקוחות הבנקים וחברות כרטיסי האשראי בהתמודדות עם השלכותיה | הושקה תוכנית מוניטרית להקלת תנאי האשראי לעסקים קטנים וזעירים שנפגעו מהמלחמה | רשות ניירות ערך פרסמה הקלות לתאגידים מדווחים, יועצים, מנהלי תיקים וחברי בורסה ומסמך דגשים לתאגידים מדווחים בדבר גילוי על השלכות המלחמה | רשות שוק ההון פרסמה הוראות לשעת חירום לגופים המפוקחים | משרד האוצר, והממונה על השיתוף בנתוני אשראי פרסמו עדכונים נוספים והתאמות לגופים המפוקחים בעקבות מצב החירום | הרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור פרסמה קריאה לגופים המפוקחים ולציבור להגביר את הערנות לניסיונות מימון טרור בצל המלחמה ומצב החירום.
- **בתחום החדשנות והגברת התחרות בסקטור הפיננסי:** פורסם הדו"ח הבין משרדי בנושא עקרונות לקביעת מדיניות, רגולציה ואתיקה בתחום הבינה המלאכותית | ומשרד המשפטים פרסם תזכיר חוק לעידוד הפעילות בשוק ההון שכולל מספר תיקונים שונים שנבחנו על-ידי רשות ניירות ערך בשנים האחרונות בתחומים שתחת פיקוחה – הרחבת המכשיר של ניירות ערך מסחריים (נע"מים) למימון פעילותם של תאגידים, הרחבת האפשרות של רישום למסחר של חברות רישום כפול בבורסה בישראל, הקמת תשתית ליצירת קרנות נאמנות אלטרנטיביות והגברת העניין והפעילות בשוק ההון באמצעות פעילות של ייעוץ כללי, ובפרט אנליזות, שינתנו על ידי בעלי רישיון או גורמים המפוקחים על ידי הרשות | פורסמו מספר טיוטות צווים לנותני שירות במידע פיננסי.

[המשך בעמוד הבא <<](#)

תקציר חידושים ועדכונים מרכזיים

המשך

- בתחום ניהול הסיכונים וממשל תאגידי:** הפיקוח על הבנקים פרסם הוראת ניהול בנקאי תקין הקובעת התאמות להוראות ניהול בנקאי תקין, אשר עודכנה מעת לעת במהלך הרבעון האחרון. כמו כן פרסם הפיקוח על הבנקים הוראות ניהול בנקאי תקין חדשות בנושא סיכון ריבית בתיק הבנקאי (חלף ההוראה הקודמת) והוראה בנושא פתיחת חשבון עו"ש ביתרת זכות לגופים פיננסיים, וכן חוזרים לתיקון הוראות ניהול בנקאי תקין בנושאים של יחס המינוף וניהול סיכון אשראי | רשות שוק ההון, ביטוח וחסכון פרסמה מספר טיוטות והוראות לנותני שירותים פיננסיים, ובכלל זה טיוטות שניות בנושא שמירת נכס פיננסי והון עצמי לבעל רישיון למתן שירות בנכס פיננסי.
- בתחום תשלומים ובנקאות פתוחה (OPEN BANKING):** פורסמו טיוטות צו ותקנות בנושא הסדרת העיסוק בשירותי תשלום וייזום תשלומים. הצו מתן את חלק ב' לתוספת השביעית המגדיר שירותים שאינם נכללים בהגדרה "שירותי תשלום". התקנות קובעות פטור מחובת הרישוי לשירותי תשלום במקרים המתוארים בתקנות. כמו כן פורסמה הצעת הוראה בנושא הון עצמי, ביטוח ובטוחה אחרת לחברות תשלומים, בעלי רישיון ייזום בסיסי ושירות מידע פיננסי.
- בתחום הגנת הפרטיות והטכנולוגיה:** פורסם ברשומות חוק התמודדות עם תקיפות סייבר חמורות במגזר השירותים הדיגיטליים ושירותי האחסון וקובץ תקנות נלווה | הרשות להגנת הפרטיות פרסמה את דוח הפעילות לשנת 2022 וכן טיוטת הנחיה בנושא תפקיד הדירקטוריון בקיום חובות התאגיד לפי תקנות הגנת הפרטיות | נציבות האיחוד האירופי אישרה את ההכרה במדינת ישראל כמדינה בעלת מעמד תאימות (Adequacy) בתחום הגנת הפרטיות.
- בתחום הוגנות והגנת הצרכן:** בנק ישראל פרסם טיוטת חוזר להארכת מועד היישום של הוראת ניהול בנקאי תקין בנושא פעילות תאגיד בנקאי כברוקר דילר | רשות ניירות ערך פרסמה אזהרה למשקיעים בנוגע ליעוץ השקעות ברשתות החברתיות.
- בתחום איסור הלבנת הון ומימון טרור:** פורסמו מספר עדכוני חקיקה של חוק איסור הלבנת הון וחוק המאבק בטרור | הרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור פרסמה מספר עדכונים רגולטוריים בנושא דיווחים | פורסם חוזר לתיקון הוראת ניהול בנקאי תקין בנושא ניהול סיכוני איסור הלבנת הון ומימון טרור.

עדכונים בעקבות מלחמת "חרבות ברזל"

1

מאסדר	עיקרי העדכון
	<p>דגשי הפיקוח על הבנקים למערכת הבנקאית בעקבות מלחמת חרבות ברזל</p> <p>הפיקוח על הבנקים פרסם חוזר דגשים למערכת הבנקאית שמטרתו להבטיח כי הבנקים ימשיכו במתן שירותים מקצועיים ללקוחותיהם באופן הולם, וינהלו את מכלול הסיכונים התפעוליים והפיננסיים אשר ייחודיים לתקופה זו. תחילה: 12.10.2023. תחולה: תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי. [פירוט נרחב בנספח, עמוד 1 מתוך 8].</p>
	<p>דגשי הפיקוח על הבנקים בנושא גילוי בדוחות לציבור לשנת 2023</p> <p>הפיקוח על הבנקים פרסם מספר מכתבים לתאגידים הבנקאיים ולסולקים ובהם דגשים לגילוי בדוחות לציבור לשנת 2023. [פירוט נרחב בנספח, עמוד 2 מתוך 8].</p>
	<p>מתוים של בנק ישראל לסיוע בהתמודדות עם השלכות מלחמת "חרבות ברזל"</p> <p>הפיקוח על הבנקים פרסם מספר מתוים שגובשו במטרה להקל על נטל האשראי והעמלות למשקי הבית והעסקים, ומאפשר דחיית תשלומי הלוואות על פי חלוקה לקבוצות של לקוחות שהוגדרו מראש. תחילה: 31.10.2023. תחולה: בנקים וחברות כרטיסי אשראי. (מתווה סיוע ללקוחות הבנקים) (מתווה לסיוע נוסף ללקוחות חברות כרטיסי האשראי) (הרחבת המתווה לסיוע ללקוחות חברות כרטיסי האשראי)</p>
	<p>חוזרים בנושא התאמות להוראות ניהול בנקאי תקין לצורך התמודדות עם מלחמת "חרבות ברזל" (הוראת שעה)</p> <p>בעקבות פרוץ מלחמת "חרבות ברזל" והשלכותיה על הכלכלה בישראל, פרסם הפיקוח על הבנקים הוראה חדשה בנושא התאמות להוראות ניהול בנקאי תקין מס' 251, אשר נועדה לאפשר לתאגידים הבנקאיים ולחברות כרטיסי האשראי גמישות עסקית במטרה להקל על הלקוחות אשר נפגעו במלחמה ולסייע למערכת הבנקאית להתמודד עם אתגרי המצב. כמו כן פרסם המפקח על הבנקים מספר חוזרים הנוגעים לנב"תים 301, A308, 310, 325, 329, 350, 357, 360, 367, 411, 422, 434, 442, 449, 451, 501. [פירוט נרחב בנספח, עמוד 4 מתוך 8].</p>
	<p>תוכנית מוניטרית להקלת תנאי האשראי לעסקים קטנים וזעירים שנפגעו מהמלחמה</p> <p>בנק ישראל יספק למערכת הבנקאית הלוואות מוניטריות (פרטי התוכנית יופצו בחוזר נפרד) לתקופה של שנתיים בריבית משתנה של ריבית בנק ישראל פחות 1.5 נקודות אחוז, כנגד הלוואות שהבנקים יעניקו לעסקים קטנים וזעירים שפדיונם נפגע בשיעור של לפחות 25 אחוזים כתוצאה מהמלחמה, ובתנאי שממוצע הריבית על ההלוואות לאותם עסקים קטנים וזעירים לא יעלה על ריבית פריים.</p>
	<p>תיקון הוראת ממונה מספר 201 בנושא "דיווח על נתוני אשראי" – הוראת שעה בעקבות מלחמת "חרבות ברזל"</p> <p>פיגור בתשלום חוב למקור מידע פיננסי ידווח למאגר מידע נתוני אשראי רק לאחר שעברו 60 ימים מהמועד שבו נוצר הסכום שלא שולם למקור המידע הפיננסי, זאת לעומת 30 ימים הקבועים בהוראת הממונה מס' 201 בנושא "דיווח על נתוני אשראי".</p>

בנק
ישראל

הממונה
על
השיתוף
בנתוני
אשראי

1. עדכונים בעקבות מלחמת "חרבות ברזל"

מאסדר	עיקרי העדכון
<p>הממונה על השיתוף בנתוני אשראי</p>	<p>הוראה לסימון הערה בדיווח למאגר לאור אירועי מלחמת "חרבות ברזל"</p> <p>בנקים, חברות כרטיסי אשראי ומדווחים אחרים יזהו ויסמנו את הנתונים השליליים שידווחו על רקע המצב הביטחוני והשלכותיו על אזרחי המדינה. סימון המידע נועד לאפשר ללשכות האשראי ולנותני האשראי להבחין בין מידע שלילי שנוצר לפני המלחמה למידע שלילי שנוצר לאחר שפרצה המלחמה. תחילה: החל מהדיווח לחודש אוקטובר 2023.</p>
<p>משרד האוצר</p>	<p>הודעת החשב הכללי על הקלות לעסקים קטנים ובינוניים בקרן הלוואות בערבות המדינה</p> <p>החשב הכללי פרסם שורת הקלות במסגרת הקרן הלוואות בערבות המדינה, זאת במטרה לסייע בהתמודדות עם הקשיים התזרימיים שנובעים בעקבות המלחמה, ועיקרם דחיית תשלומי קרן הלוואה (גרייס), התאמת בטוחות והגשת דוחות כספיים. כלל ההקלות יהיו בתוקף עד ליום 7.2.2024 (עדכון מיום 1.1.2024).</p>
<p>רשות להגנת הפרטיות</p>	<p>פניית הרשות להגנת הפרטיות לחברות אחסון אתרים ועיבוד מאגרי מידע</p> <p>לאור העלייה שנרשמה בהיקף אירועי אבטחת המידע בעקבות מלחמת "חרבות ברזל", הרשות להגנת הפרטיות פנתה לחברות המעניקות שירותי ניהול ואחסון מידע עבור בעלי מאגרי מידע שונים במטרה לוודא את עמידותן בדרישות חוק הגנת הפרטיות והתקנות מכוחות.</p>
<p>רשות ניירות ערך</p>	<p>עדכוני רשות ניירות ערך בנושא הגשת דוחות בעקבות מלחמת "חרבות ברזל"</p> <p>(1) הארכת תוקפם של תסקיפי מדף בשלושה חודשים נוספים (לחץ לקישור); (2) חוק להארכת תקופות ודחיית מועדים בחוק החברות (לחץ לקישור); (3) מתן ארכה של חודש למועד פרסום הדוח לרבעון השלישי לשנת 2023 לתאגידים (לחץ לקישור); (4) דגשים לתאגידים מדווחים בדבר גילוי על השלכות מלחמת חרבות ברזל (לחץ לקישור); (5) הודעה בנושא ניהול ישיבות דירקטוריון ואסיפות כלליות באמצעי התקשורת (לחץ לקישור); (6) הוראה לרכזי הצעה בדבר הארכת משך תקופת ההגשה בתקופת מלחמת חרבות ברזל (לחץ לקישור); שאלות ותשובות בנושא תזרים מזומנים חזוי והערכות שווי (לחץ לקישור); הקלות זמניות למנהלי תיקים וחברי בורסה לגבי זיהוי לקוחות בטכנולוגיה המאפשרת זיהוי מרחוק בצל מלחמת "חרבות ברזל" (חוזר לחברי בורסה), (חוזר למנהלי תיקים). [פירוט נרחב בנספח, עמוד 8 מתוך 8].</p>
<p>רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון</p>	<p>הוראות הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון</p> <p>ביטוח וחיסכון לשעת חירום – אוקטובר/נובמבר 2023</p> <p>שורה של תיקונים להוראות וחוזרים לגופים המוסדיים לנוכח מצב המלחמה. התיקונים עוסקים במספר הוראות, ובכלל זה בנושאים של מתן שירות ללקוחות, הגשת דיווחים לרשויות, השקעות וכללי ממשל תאגידי (הוראות הממונה לחודש אוקטובר), (הוראות הממונה לחודש נובמבר).</p> <p>שאלות ותשובות בנושא חוזר דיווחי אשראי על רקע מלחמת חרבות ברזל</p> <p>קובץ שאלות ותשובות בנושא חוזר דיווחי אשראי למפקח, זאת בין היתר לנוכח פניות שהגידו לרשות בקשר לחוסר הבהירות שעלה מדברי ההסבר לחוזר ביחס למועד הדיווח הראשון ועל רקע ההסלמה הביטחונית.</p> <p>תחולה: בעלי רישיון למתן אשראי.</p>
<p>רשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור</p>	<p>הרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור</p> <p>הערנות לניסיונות מימון טרור בצל המלחמה ומצב החירום</p> <p>ביום 17.10.2023 פרסמה הרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור קריאה לסקטור הפיננסי, להגביר את הערנות לפעילות פיננסית בלתי-חוקית לאור המלחמה המתנהלת ולעדכן את הרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור באופן מידי וללא דיחוי בדבר פעילות בעלת סיכון פוטנציאלי למימון טרור.</p>

חדשנות והגברת תחרות בסקטור הפיננסי

2

2.1 עקרונות למדיניות, רגולציה ואתיקה בתחום הבינה המלאכותית (AI)

ביום 14.12.2023 פרסמו משרד החדשנות ומשרד המדע והטכנולוגיה מסמך מקיף אשר קובע עקרונות לקביעת מדיניות, רגולציה ואתיקה בתחום הבינה המלאכותית. המסמך סוקר בהרחבה סוגיות בתחום הבינה המלאכותית (AI), ובכלל זה מפרט אודות רקע תחום הבינה המלאכותית, את תהליכי המחקר והאסדרה אשר נעשו בתחום זה בישראל ובעולם בשנים האחרונות, וכן את המצב המשפטי והרגולטורי בישראל בהיבטי בינה מלאכותית.

לפרסום המסמך קדמו התפתחויות רגולטוריות מצד הרשויות בישראל, כדוגמת "קול קורא" שהופץ על ידי מחלקת ייעוץ וחקיקה במשרד המשפטים ורשות החדשנות לעניין חסמים רגולטוריים בתחום הבינה המלאכותית בישראל, הדו"ח שפורסם לציבור בנושא "בינה מלאכותית במגזר הפיננסי: שימושים נפוצים, אתגרים וסקירה השוואתית של התמודדות רגולטורית", אשר כלל סקירה מקיפה של השימושים הנפוצים בבינה מלאכותית במגזר הפיננסי, ובחינה של ההזדמנויות הנובעות מהשימוש בטכנולוגיה זו לצד האתגרים המשפטיים והרגולטוריים שהיא מייצרת. בנוסף, הוקם צוות בין-משרדי לבחינת השימוש בבינה מלאכותית ולמידת מכונה במגזר הפיננסי, אשר כלל נציגים מטעם רשות ניירות ערך, בנק ישראל, רשות שוק ההון הביטוח והחיסכון, רשות התחרות, משרד האוצר וייעוץ חקיקה במשרד המשפטים, אשר פרסם ביום 24.4.23 "קול קורא" לקבלת מידע ועמדות מבעלי העניין בתחום ביחס לשימושים של בינה מלאכותית בסקטור הפיננסי בישראל, לרבות אתגרים, סיכונים והזדמנויות בתחום.

בין היתר, במסגרת הפרק השישי במסמך, פורטו שורת המלצות למדיניות אתיקה ורגולציה בתחום הבינה המלאכותית בישראל. להלן יוצג סיכום תמציתי של ההמלצות שהובאו במסגרת המסמך:

אתיקה	רגולציה
<ul style="list-style-type: none"> אימוץ עקרונות ה-OECD כפי שנקבעו בהמלצותיו לקידום בינה מלאכותית מהימנה, תוך התאמתם ליעדי המדיניות הישראלית. להלן פירוט העקרונות לאימוץ: בינה מלאכותית תשמש לקידום צמיחה, פיתוח בר-קיימא ומובילות ישראלית בחדשנות; האדם במרכז: כיבוד זכויות יסוד ואינטרסים ציבוריים; שוויון ומניעת אפליה פסולה; שקיפות והסברתיות; אמינות, עמידות, אבטחה ובטיחות; אחריותיות. 	<ul style="list-style-type: none"> רגולציה ענפית – בעקבות המגוון הרחב של השימושים בבינה מלאכותית בענפים שונים בעלי מאפיינים נבדלים אין מקום להחיל רגולציה רוחבית; התאמה רגולטורית למדינות מפותחות – מוצע להביא בחשבון את הרגולציה הנוהגת במדינות המהוות מקורות השראה לישראל; רגולציה מבוססת ניהול סיכונים – רגולציה המסדירה פיתוח ושימוש בבינה מלאכותית תותאם לסיכונים הנשקפים מסוג הטכנולוגיה ומהשימוש אותו נועדה להסדיר; פיתוח רגולציה מודולרית – פיתוח בשלבים של הרגולציה תוך הסתייעות בפייולטים ו"ארגזי חול" להכנסה בטוחה של מערכות; שימוש בכלי רגולציה מתקדמים – כדוגמת עקרונות אתיים לתחום, תקינה, המלצות רגולטור לאימוץ וולונטרי ורגולציה עצמית; שיתוף הציבור ובעלי עניין – פיתוח הרגולציה תקודם תוך שיתוף בעלי הידע והמומחיות בתחום, וכן בעלי העניין שצפויים להיות מושפעים ממנה, לרבות הציבור הרחב.

[קישור למסמך >>](#)

2. חדשנות והגברת תחרות בסקטור הפיננסי

2.2 תזכיר חוק לעידוד פעילות בשוק ההון

ביום 01.01.2024 פרסם משרד המשפטים להערות הציבור תזכיר חוק לעידוד פעילות בשוק ההון (תיקוני חקיקה), התשפ"ד – 2023. מטרת החוק לקדם חבילה של צעדים מיידים במטרה לעודד את הפעילות בשוק ההון, לגוון את אפיקי ההשקעה והמימון ולשכלל את שוק ההון לאור השפעתה המשמעותית וארוכת הטווח של פעולות הלחימה הממושכות על הכלכלה הישראלית. תזכיר החוק המוצע עוסק בארבעה נושאים מרכזיים שמטרתם לעודד את הפעילות בשוק ההון, וכמפורט להלן:

- הארכת תקופת הפירעון של ניירות ערך מסחריים על מנת להגדיל את האטרקטיביות הכלכלית בשימוש במכשיר זה.
- רישום למסחר של חברה בעלת יותר מסוג מניות אחד בכדי לאפשר לחברות דואליות להירשם למסחר בישראל ובכך לאפשר לציבור המשקיעים הישראלי גישה להשקעה בחברות אלו.
- הקמת קרנות השקעות פרטיות בנאמנות בהן יהיה מנהל הקרן רשאי לקנות ולהחזיק בה למטרות השקעה משותפת גם בניירות ערך לא רשומים למסחר (חוב פרטי שהוא ניירות ערך, הון פרטי) ובנכסים שאינם ניירות ערך (חוב פרטי שאינו ניירות ערך, נדל"ן, תשתיות, סחורות ועוד), וזאת במטרה לגוון את אפשרויות המימון העומדות בפני חברות, בעיקר קטנות ובינוניות וכן לגוון את מוצרי ההשקעה.
- החרגת הוראות חוק הייעוץ על פעילות ייעוץ כללי שניתנת על ידי מי שעיסוקו אינו במתן שירות ללקוח בתחום הפיננסי, כגון שיח כללי ברשתות החברתיות, ככל ואין לנותן הייעוץ הכללי עניין אישי או העדפה בקשר עם הפעולה, הנכס הפיננסי או נייר הערך לגבי ניתן הייעוץ וכן הוא אינו מקבל כל תמורה בקשר עם הייעוץ הכללי.

[קישור לתזכיר החוק](#)<<

2.3 טיוטות תקנות וצווים לנותני שירותי מידע פיננסי

במהלך הרבעון האחרון פרסם משרד האוצר מספר טיוטות תקנות וצווים לנותני שירותי מידע פיננסי בהתאם לחוק שירותי מידע פיננסי, התשפ"ב-2021, וכמפורט להלן:

טיוטת תקנות שירותי מידע פיננסי (סייגים לחובת מתן הגישה למידע פיננסי), התשפ"ד-2023:

בטיוטת התקנות מוצע לפטור מקורות מידע שהם גופים מוסדיים אשר היקף פעילותם קטן מחמש מאות מיליון שקלים או שהם מהווים קרן ותיקה כהגדרתה בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005, מן החובה לאפשר גישה לנותני שירותי מידע פיננסי בדבר מידע פיננסי אודות הלקוח. כמו כן, מוצע לפטור מן החובה האמורה מקורות מידע שהם בעלי רישיון למתן אשראי או בעלי רישיון להפעלת מערכת לתיווך באשראי, אשר צבר האשראי שלהם אינו עולה על חמש מאות מיליון שקלים חדשים. שלב קבלת ההערות הסתיים ביום 8.11.2023.

[קישור לטיוטה](#)<<

טיוטת צו שירותי מידע פיננסי (דחיית יום התחילה של החוק לעניין מקור מידע שהוא גוף מוסדי או בעל רישיון למתן שירותי פיקודן ואשראי), התשפ"ד-2023:

בטיוטה מוצע לעדכן את מועד התחילה שנקבע לעניין חובת מקור מידע להגיש לבעלי רישיון אחרים פרטי מידע שונים לצורך מתן שירותי מידע פיננסי ללקוח, בין היתר בשל פרוץ מלחמת חרבות ברזל.

תחילה: לעניין גופים שאינם תאגידיים 14.05.2024, ולעניין חשבונות של תאגידיים, 15.11.2024.

[קישור לטיוטה](#)<<

טיוטת צו שירותי מידע פיננסי (היקף פעילות קטן לעניין מקור מידע שהוא בעל רישיון למתן אשראי, בעל רישיון להפעלת מערכת לתיווך באשראי או בעל רישיון למתן שירותי פיקודן ואשראי), התשפ"ד-2023:

בטיוטה מוצע לעדכן את הגדרת היקף הפעילות לגבי מקור מידע שהוא בעל רישיון למתן אשראי או בעל רישיון להפעלת מערכת לתיווך באשראי - כך שהיקף הפעילות יוגדר כצבר אשראי או צבר פיקדונות, לפי העניין, בסכום שלא יעלה על שבע מאות וחמישים מיליון שקלים חדשים. מטרת העדכון הינה הגדלת היקף בעלי הרישיונות אשר יוכלו להגיש בקשת פטור פרטי [כהגדרתם בטיוטת תקנות שירותי מידע פיננסי (סייגים לחובת מתן הגישה למידע פיננסי), התשפ"ד-2023, אשר פורסמה במקביל לטיוטה זו ומפורטת בסעיף קודם, בהם מוגדרים התנאים לתחולת הפטור הכללי] ובכך להגביר את התחרות במערכת הפיננסית.

שלב קבלת ההערות הסתיים ביום 08.11.2023.

[קישור לטיוטה](#)<<

ניהול סיכונים וממשל תאגידי

3

3.1 הוראת ניהול בנקאי תקין בנושא סיכון ריבית בתיק הבנקאי וקובץ שאלות ותשובות נלווה

ביום 20.12.2023 פרסם הפיקוח על הבנקים את הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 333 בנושא סיכון ריבית בתיק הבנקאי אשר תבוא במקום הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 333 הקיימת בנושא "ניהול סיכון ריבית".

ההוראה קובעת עקרונות על פיהם נדרש תאגיד בנקאי לנהל את סיכון הריבית בתיק הבנקאי ובפרט דרישות לנקיטת פעולות אקטיביות לזיהוי, מדידה, ניטור, בקרה וגילוי אודות הסיכון. העדכונים העיקריים לעקרונות ניהול סיכון הריבית בהוראה זו הם כלהלן:

- הנחיות מפורטות יותר בנוגע לאופן ניהול סיכון הריבית בתיק הבנקאי, ובפרט בנושא פיתוח תרחישי זעזוע וקיצון ביישום מדידת סיכון הריבית (עקרון ד'), בנושא הנחות התנהגותיות והנחות המודל לניהול סיכון הריבית (עקרון ה), ובנושא תהליך התיקוף הפנימי שיש ליישם עבור מערכות המדידה הפנימיות (IMS) והמודלים המשמשים לסיכון הריבית בתיק הבנקאי (עקרון ו');
- מסגרת סטנדרטית לניהול סיכון הריבית בתיק הבנקאי (אופציונאלית או מחייבת, לפי החלטת המפקח על הבנקים);
- הוגדר מחדש מבחן "תאגיד בנקאי חריג" (משוקף בעקרון י"ב).

בצד ההוראה, ביום 20.12.2023 פרסם הפיקוח על הבנקים קובץ שאלות ותשובות נלווה, המרכז עמדות מסוימות לגבי יישום הוראת ניהול בנקאי תקין בנושא "סיכון ריבית בתיק הבנקאי". קובץ השאלות והתשובות מבטא את עמדתו ופרשנותו המחייבת של הפיקוח על הבנקים להוראה, ועוסק בעקרונות לניהול סיכון ריבית, תרחישי זעזוע ריבית סטנדרטיים ושינוי בסביבת שיעורי הריבית לצורך זיהוי פיקדונות הליבה מתוך הפיקדונות ללא מועד פירעון.

תחולה: התאגידיים הבנקאיים והסולקים.

תחילה: 1.7.2025.

[קישור להוראה](#)

[קישור לקובץ השאלות והתשובות](#)

3.2 חוזר לתיקון הוראת ניהול בנקאי תקין בנושא יחס מינוף

ביום 20.12.2023 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר לתיקון הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 218 בנושא יחס מינוף, אשר עניינו בהארכת תוקף ההקלה שנקבעה בנוגע ליחסי המינוף במסגרת הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 250 בנושא "התאמות להוראות ניהול בנקאי תקין לצורך התמודדות עם משבר הקורונה (הוראת שעה)".

לפיכך הוחלט בשלב זה להאריך את תוקף ההקלה שנקבעה בנוגע ליחס המינוף המינימלי הנדרש לפיה תאגיד בנקאי גדול יעמוד ביחס מינוף של 5.5% ותאגיד בנקאי קטן יעמוד ביחס מינוף של 4.5%, וזאת עד ליום 30 ביוני 2026 כאשר הובהר כי שיעור יחס המינוף לא יפחת מהשיעור ביום 31 בדצמבר 2025 או משיעור יחס המינוף הנדרש מהתאגיד טרם הוראת השעה, הנמוך מבניהם.

תחולה: התאגידיים הבנקאיים וחברות כרטיסי האשראי.

תחילה: ביום פרסום החוזר.

[קישור לחוזר](#)

3. ניהול סיכונים וממשל תאגידי

3.3 חוזר לתיקון הוראת ניהול בנקאי תקין בנושא ניהול סיכון אשראי

ביום 7.11.2023, פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר לתיקון הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 311 בנושא ניהול סיכון אשראי. מהות העדכון בהגדרת "חשיפת אשראי משמעותית" בסעיף 44 להוראה אשר תוקנה כך שקריטריון הסף למעורבות מנהל הסיכונים בחשיפת אשראי הוא 50 מיליון ש"ח או 1% מהון הבנק (לפי הנמוך) במקום 25 מיליון ש"ח. התאגיד הבנקאי יהיה רשאי לקבוע את הסף על 25 מיליון ש"ח הקיים בנוסח הנוכחי, גם אם הוא עולה על 1% מהון רוברד 1.

על פי דברי ההסבר לתיקון להוראה, חשיפת אשראי משמעותית מחייבת בהתאם להוראה 311, בין היתר, חוות דעת כתובה של פונקציית ניהול הסיכונים בבנק. עובר לתיקון האמור, הוגדרה "חשיפת אשראי משמעותית" כ"חשיפה בהיקף של 25 מיליון ש"ח, או יותר, וכן חשיפות אחרות שקבע דירקטוריון התאגיד הבנקאי, בהתאם להיקף תיק האשראי ומורכבותו". על כן, מטרת התיקון ליעל את עבודתו של מנהל הסיכונים ולאפשר לו התמקדות בנייתו אשראי בעל היקף וסיכון גבוה יותר.

תחולה: התאגידיים הבנקאיים וחברות כרטיסי האשראי.

תחילה: מיום הפרסום באתר בנק ישראל (7.11.2023).

[קישור לחוזר](#)

3.4 שאלות ותשובות בנושא הוראות ניהול בנקאי תקין העוסקות בדרישות הלימות ההון – מסמך מרכז

ביום 26.11.2023 פרסם הפיקוח על הבנקים מסמך מרכז ובו שאלות ותשובות בנוגע ליישום הוראות ניהול בנקאי תקין העוסקות בדרישות הלימות ההון, בגישה הסטנדרטית ובגישת המודלים הפנימיים לסיכונים אשראי.

המסמך כולל את כל התשובות שניתנו על ידי הפיקוח על הבנקים בעבר, ותשובות לסוגיות חדשות שנוספו לאורך הזמן.

התשובות הכלולות בקובץ מבטאות את עמדתו ופרשנותו המחייבת של המפקח על הבנקים להוראות ניהול בנקאי תקין כאמור.

[קישור לקובץ השאלות והתשובות](#)

3.5 מכתב הפיקוח על הבנקים בנושא תכנוני הון ומדיניות חלוקת רווחים

ביום 12.11.2023 פרסם הפיקוח על הבנקים מכתב לתאגידיים הבנקאיים בנושא תכנוני הון ומדיניות חלוקת רווחים. על פי האמור במכתב, מאז שאושרה מדיניות חלוקת הדיבידנדים והרכישה העצמית על ידי הדירקטוריונים של התאגידיים הבנקאיים השתנו התנאים הכלכליים באופן מהותי כאשר תוכניות הצמיחה המקרו כלכליות עודכנו כלפי מטה, וייתכן כי עדיין אינם משקפים את כל הירידה הצפויה.

על רקע האמור, על התאגידיים הבנקאיים לבחון מחדש את מדיניות חלוקת הדיבידנדים וביצוע רכישות של מניות לתקופה הקרובה וזאת על רקע המלחמה והגידול בחוזר הוודאות לגבי הימשכות המלחמה והיקף השפעתה על המשק.

[קישור למכתב](#)

3. ניהול סיכונים וממשל תאגידי

3.6

חוזר לביטול הוראת ניהול בנקאי תקין בנושא אימות חשבונות של לקוחות

ביום 29.11.2023 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר לביטול הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 354 בנושא "אימות חשבונות של לקוחות. על פי דברי ההסבר שבחוזר, בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 309 בדבר "בקורות ונהלים לגבי הגילוי ובקרה פנימית על דיווח כספי", תאגידי בנקאיים וסולקים נדרשים ליישם בקרה פנימית נאותה, לרבות יישום דרישות הכוללות תהליכי אימות חשבונות של לקוחות המהווים נהלי ביקורת בסיסיים בעבודת רואה החשבון המבקר. בנוסף, אמצעי הבקרה העומדים כיום לרשות הלקוחות בנוגע לחשבונותיהם כוללים מגוון כלים וערוצים, לרבות תעודת הזהות הבנקאית שנשלחת לכלל לקוחות התאגיד הבנקאי, אתר האינטרנט ואפליקציה של התאגיד הבנקאי שמאפשרים קבלת מידע עדכני אודות הפעילות בחשבון, ואף עומדת לרשות הציבור האפשרות להלין בפני התאגיד בנושאים אלה.

לאור האמור הוחלט כי ההתייחסות הנפרדת לתהליכי אימות חשבונות במסגרת הוראה נפרדת מתייתרת וכי תוכנה של הוראה זו אינו רלוונטי, ולפיכך הוחלט לבטלה.

תחולה: התאגידיים הבנקאיים והסולקים.

תחילה: מיום פרסום החוזר.

[קישור לחוזר](#)

3.7

הוראת ניהול בנקאי תקין בנושא פתיחת חשבון עובר ושב ביתרת זכות לגופים פיננסיים

ביום 24.12.2023, פרסם הפיקוח על הבנקים את הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 424 בנושא פתיחת חשבון עובר ושב ביתרת זכות לגופים פיננסיים, הוראה זו באה להסדיר את הדרישות החלות על התאגיד הבנקאי בעקבות פתיחת חשבון וניהולו לגופים הנותנים שירותים פיננסיים חוץ בנקאיים, ואלה עיקריה:

- ההוראה מגדירה כי בכל מקרה של סירוב לפתיחת חשבון, נדרש התאגיד הבנקאי למסור את החלטתו בדבר הסירוב לפתיחת החשבון בכתב ובסמוך למועד ההחלטה אל הגוף הפיננסי, כאשר החלטה זו תכלול את פירוט הנימוקים לסירוב, ותכלול הודעה בדבר זכותו של הגוף הפיננסי לפנות לפיקוח על הבנקים בעניין הסירוב. בנוסף לכך קובעת ההוראה כי במקרה בו חלפו שלושה חודשים מיום בקשת הגוף פיננסי לפתוח חשבון בתאגיד בנקאי, ולא נמסרה לגוף הפיננסי הודעה בדבר אישור הבקשה או סירובה, ימסור התאגיד הבנקאי לגוף הפיננסי הודעה בכתב שתכלול את פירוט הנימוקים לעיכוב, בכפוף לכל דין; הודעה כאמור תכלול גם הודעה לגוף הפיננסי כי הוא רשאי לפנות לפיקוח על הבנקים בעניין העיכוב.
- תאגיד בנקאי נדרש לדווח לפיקוח על הבנקים על כל סירוב לפתיחת חשבון לגוף פיננסי, או עיכוב בפתיחת החשבון העולה על שלושה חודשים ממועד הגשת הבקשה הראשונה של הגוף הפיננסי לפתיחת חשבון בתאגיד הבנקאי. דיווח זה כולל מקרים בהם תאגיד בנקאי סירב לפתוח חשבון לניהול כספי לקוחות הגוף הפיננסי.
- בהמשך לכך, ביום 24.12.2023 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר לתיקון הוראת הדיווח לפיקוח על הבנקים מס' 824 בנושא "דיווח על בקשות לפתיחת חשבון לגוף פיננסי", המציבה חובת דיווח לפיקוח על הבנקים על כל סירוב או עיכוב בפתיחת חשבון לגוף פיננסי כאמור בהוראה.

תחולה: תאגידיים בנקאיים וחברות כרטיסי האשראי.

[קישור להוראה](#)

[קישור לתיקון חוזר הדיווח](#)

3. ניהול סיכונים וממשל תאגידי

3.8

חוזרי רשות שוק ההון, ביטוח וחסכון לנותני שירותים פיננסיים מוסדרים

חוזר רשות שוק ההון, ביטוח וחסכון בנושא שמירת נכס פיננסי – טיוטה שנייה

ביום 9.11.2023 פרסמה רשות שוק ההון, ביטוח וחסכון טיוטה שנייה לחוזר בנושא שמירת נכס פיננסי (הטיוטה הראשונה פורסמה בחודש ספטמבר 2022). מטרת החוזר לקבוע הוראות המסדירות את הפעילות של שמירת נכסי הלקוחות שיחולו על בעל רישיון למתן שירות בנכס פיננסי, המבצע פעילות של מתן שירות בנכס פיננסי מסוג שמירה של נכס פיננסי. ולהלן עיקרי הטיוטה:

להלן עיקרי הטיוטה

ממשל תאגידי - החוזר מגדיר כללי ממשל תאגידי לעניין השמירה על נכסי הלקוחות, לרבות פעילות הדירקטוריון ותפקידי התוויית המדיניות בנושא, וביצוע פיקוח ובקרה על יישומה.

מדיניות שמירת נכסי לקוחות – חובה לקביעת מדיניות לשמירת נכסי לקוחות בשים לב לסוג הנכס הפיננסי ולמכלול הפעולות והסיכונים הגלומים בשמירתם, סיכוני אבטחת מידע וסייבר, סיכוני מעילות והונאות, סיכוני המשכיות עסקית, סיכונים משפטיים וסיכוני ציות.

מינוי אחראי לשמירה של נכסי הלקוחות - חובה למנות אחראי לשמירה של נכסי הלקוחות ולהגדיר את סמכויותיו, מעמדו ותפקידיו כפי שהוגדרו בחוזר.

הוראות לעניין שמירת נכסים פיננסיים של לקוחות - הוראות שונות לגבי אופן השמירה של נכסי הלקוחות, קיום הפרדה בין נכסי נותן השירותים לבין נכסי הלקוחות, לרבות בהתאם לסוג הנכסים הנשמרים, והסדרים ליישום אמצעים להגנה על נכסי הלקוחות, הטמעת מערך ניטור ובקרה, רישום ותיעוד של הנכסים והפעולות שבוצעו בנכסי הלקוחות ומתן הודעות שוטפות ללקוח.

מינוי רואה חשבון בלתי תלוי – חובת מינוי רואה חשבון בלתי תלוי אשר יבצע אחת לרבעון בקרה על עמידתו של בעל הרישיון לעניין הפרדת הכספים והתאמת הרישום של הנכסים בספרי החברה למצב הנכסים בפועל ואת הנהלים שקבע נותן השירותים פיננסיים לעניין זה.

מיקור חוץ - הוראות לעניין שמירת הנכסים באמצעות מיקור חוץ לרבות אופן השמירה של הנכסים בידי מיקור החוץ, הגדרת הגופים הרשאים לשמש כשומרים במיקור חוץ וניטור ובקרה על פעילותם.

הוראות מיוחדות לשומר נכסים מסוג מטבע וירטואלי - הוראות נוספות לעניין שמירה על מטבעות וירטואליים לרבות הגדרת מונחים רלוונטיים והוראות שמטרתן לוודא שלנותן השירותים הפיננסיים מיומנות ואמצעים טכנולוגיים הנדרשים לצורך שמירה על מטבעות וירטואליים, לרבות באמצעות מיקור חוץ.

דיווחים – חובת דיווח למפקח בדבר אירועים חריגים וכשלים בעלי השפעה מהותית הנוגעים לשמירת הנכסים וכן על דיווחים שהועברו על ידי הרואה חשבון הבלתי תלוי לדירקטוריון נותן השירותים הפיננסיים.

להלן עיקרי השינויים הבאים לידי ביטוי בטיוטה הנוכחית אל מול הטיוטה הראשונה

הוראות לשמירת נכסים פיננסיים של לקוחות – חודדו הנחיות לעניין הפרדת נכסי הלקוחות מנכסי נותן השירותים הפיננסיים, הוראות לעניין סוג הנכסים הנשמרים ותחולת הוראות הדין הרלוונטיות שחלות על שמירת נכסים פיננסיים.

רישום ותיעוד נכסים ומידע ללקוח – חודדו הנחיות לעניין יידוע הלקוח אודות אופן שמירת המידע שלו ואופן ניהולו השוטף, לרבות באמצעות צדדים שלישיים.

רואה חשבון בלתי תלוי – עודכנה הדרישה למינוי רואה חשבון מבקר כך שניתן למנות רואה חשבון בלתי תלוי שאינו רואה החשבון המבקר של נותן השירותים הפיננסיים, לעניין בחינת עמידתו של נותן השירותים הפיננסיים בהתאם להוראות החוזר.

3. ניהול סיכונים וממשל תאגידי

המשך עיקרי השינויים הבאים לידי ביטוי בטיוטה הנוכחית אל מול הטיוטה הראשונה

שמירת נכסים במיקור חוץ – הדרישה להתקשרות ישירה בין נותן השירותים הפיננסיים לבין גורם נוסף שהגורם במיקור חוץ התקשר עימו לצורך מתן שירותי השמירה על נכסי הלקוחות (תת-משמורן) הוחלפה בהוראות פיקוח על התת-משמורן על ידי נותן השירותים הפיננסיים. כמו כן עודכנו הקריטריונים לשומר במיקור חוץ.

הוראות נוספות לעניין שמירה על מטבעות ווירטואליים – עודכנה רשימת הגופים הרשאים לשמש כשומר במיקוד חוץ של מטבעות ווירטואליים וכן תנאי ההסכם שנדרש נותן השירותים הפיננסיים להתקשר עימו. כמו כן עודכנו דרישות הביטוח לעניין כיסוי ביטוחי ייעודי לפעילות במטבעות ווירטואליים.

תחולה: הוראות חוזר זה יחולו על בעל רישיון למתן שירות בנכס פיננסי המבצע פעילות של שמירה על נכס פיננסי. תחילה: שישה חודשים מיום פרסומו, ולעניין הגופים אשר הגישו בקשה למפקח לפעול באמצעות מערכות תשלומים, תהיה מיום הגשת הבקשה.

[קישור לטיוטה השנייה](#)

חוזר רשות שוק ההון, ביטוח וחסכון בנושא הון עצמי נוסף לבעל רישיון למתן שירות בנכס פיננסי – טיוטה שנייה

ביום 9.11.2023 פרסמה רשות שוק ההון, ביטוח וחסכון טיוטה שנייה לחזר בנושא הון עצמי נוסף לבעל רישיון למתן שירות בנכס פיננסי (הטיוטה הראשונה פורסמה בחודש ספטמבר 2022).

החוזר קובע דרישת הון עצמי נוסף תוך הבחנה בין נותן שירותים פיננסיים המבצע פעילות שמירה על נכס פיננסי שהוא נכס מוחשי הנשמר באופן פיזי בין נותן שירותים פיננסיים המבצע פעילות שמירה על נכס פיננסי מסוג מטבע וירטואלי. סך ההון העצמי אותו נדרש נותן שירותים פיננסיים להעמיד יהיה בהתאם לסוג הפעילות אותו הוא מבצע והיקפה, וכמפורט להלן:

סוגי פעילות נותני שירות בנכס פיננסי	נותן שירותים בנכס פיננסי שהוא נכס מוחשי הנשמר באופן פיזי	נותן שירותים בנכס מסוג כספי לקוחות	נותן שירותים של שמירה על נכס מסוג מטבע וירטואלי
הון עצמי מינימאלי	2,000,000 ₪	2,000,000 ₪	5,000,000 ₪
הון עצמי ביחס לפעילות - כגובה מבין ההון העצמי המינימלי לבין ההון העצמי ביחס להיקף פעילות	אין	ממוצע חודשי של כספי הלקוחות בשנה החולפת כפול מקדם המיוצג ב-%, כאשר המקדם יקבע לפי היקף כספי הלקוחות:	ממוצע החודשי של שווי נכסי הלקוחות שנשמרו בשנה החולפת כפול מקדם המיוצג ב-%, כאשר המקדם יקבע לפי היקף הנכסים:
		<ul style="list-style-type: none"> בין 200 מיליון ₪ ל 400 מיליון ₪ - 1%. מעל 400 מיליון ₪ ועד 1 מיליארד ₪ - 0.5%. מעל 1 מיליארד ₪ - 0.25%. 	<ul style="list-style-type: none"> בין 670 מיליון ₪ ל 1 מיליארד ₪ - 0.75%. מעל 1 מיליארד ₪ - 0.5%.

תנאים עיקריים להפחתה בדרישות ההון העצמי

פוליסת הביטוח הונפקה על ידי מבטח או על ידי מבטח חוץ, כהגדרתם בחוק הפיקוח על הביטוח או על ידי מבטח במדינה זרה שמחזיק ברישיון לעסוק בביטוח מאת רשות הפיקוח במדינה החברה בארגון OECD ושהוא מדורג בדירוג BBB ומעלה.

פוליסת הביטוח תבטיח כיסוי הולם במקרה של אובדן נכסי הלקוחות תוך בחינת מגוון המרכיבים הרלוונטיים בפוליסה ובכלל זה הגדרת מקרה הביטוח ורכיבי ההשתתפות העצמית.

ייקבע בפוליסת הביטוח שככל שנותן השירות בנכס פיננסי ייקלע להליך של חדלות פירעון, התמורה בגין מימוש פוליסת הביטוח תיועד לטובת לקוחות נותן השירותים הפיננסיים.

נותן השירות יפרסם באתר האינטרנט שלו את עיקרי הפרטים הנוגעים לכיסוי הביטוחי.

3. ניהול סיכונים וממשל תאגידי

גובה ההפחתה

נותן שירותים פיננסיים אשר מחזיק בכיסוי ביטוחי לעיל, או מחזיק את נכס מסוג כספי לקוחות אצל שומר במיקור חוץ – גובה ההפחתה ייקבע בסכום השווה לשיעור של עד 20% ביחס להיקף כספי הלקוחות הנשמרים אצל שומר במיקור חוץ או להיקף נכסי הלקוחות שקיים בעניינם כיסוי ביטוחי.

נותן שירותים פיננסיים אשר מחזיק בכיסוי ביטוחי כאמור לעיל, וגם מחזיק נכס את נכסי מסוג כספי לקוחות אצל שומר במיקור חוץ – גובה ההפחתה ייקבע בסכום השווה לשיעור של עד 40% מהיקף נכסי כספי הלקוחות הנשמרים אצל שומר במיקור חוץ ושקיים בעניינם כיסוי ביטוחי.

ההפחתה תתאפשר בלבד שההון העצמי לא יפחת מההון העצמי הקבוע בחוק (300 אלף ₪ לבעל רישיון בסיסי ו-1 מיליון ₪ לבעל רישיון מורחב) והיא תהיה עד לתקרת שיעור מההון העצמי הכולל, כמפורט להלן:

סוגי פעילות נותני שירות בנכס פיננסי	נותן שירותים פיננסיים בנכס פיננסי שהוא נכס מוחשי הנשמר באופן פיזי	נותן שירותים פיננסיים בנכס מסוג כספי לקוחות	נותן שירותים פיננסיים המבצע פעילות של שמירה על נכס מסוג מטבע ווירטואלי
הון עצמי מינימאלי	הפחתה של עד 75% מההון העצמי הכולל	הפחתה של עד 50% מההון העצמי הכולל	בהתאם לאחד מאלה: <ul style="list-style-type: none"> הפחתה של עד 20% מההון העצמי הכולל אם הוא מחזיק את כספי לקוחותיו אצל שומר במיקור חוץ. הפחתה של עד 30% מההון העצמי הכולל אם הוא מחזיק בכיסוי ביטוחי. הפחתה של עד 40% מההון העצמי הכולל אם הוא שומר את כספי הלקוחות אצל שומר במיקור חוץ וגם מחזיק בכיסוי ביטוחי כאמור לעיל.

להלן עיקרי השינויים הבאים לידי ביטוי בטיוטה הנוכחית אל מול הטיוטה הראשונה

עודכנו היקפי ההון העצמי הנדרש בהתאם לסוג הפעילות והנכס הפיננסי הנשמר (כמפורט בטבלה שלעיל).

נוספו חידודים לעניין הגופים המוגדרים כשומרים במיקור חוץ של כספי לקוחות ומטבעות ווירטואליים.

היקף החזקת המטבעות הווירטואליים הנדרש משומר במיקור חוץ הופחת מ-10 מיליארד דולר ל-5 מיליארד דולר. תחילה: הוראות חוזר זה יחולו על בעל רישיון למתן שירות בנכס פיננסי המבצע פעילות של שמירה על נכס פיננסי. תחילה: תחילתו של חוזר זה שישה חודשים מיום פרסומו, ולעניין הגופים אשר הגישו בקשה למפקח לפעול באמצעות מערכות תשלומים, תחילתו מיום הגשת הבקשה.

[קישור לטיוטת החוזר](#)

הארכת מועד התחילה של טיוטת החוזר לתיקון חוזר רשות שוק ההון ביטוח וחסכון בנושא ניהול סיכונים אצל נותן שירותים פיננסיים מוסדרים

ביום 28.08.2023 פרסמה רשות שוק ההון, ביטוח וחסכון טיוטה לתיקון בנושא ניהול סיכונים אצל נותני שירותים פיננסיים מוסדרים. במסגרת הטיוטה הוצע להרחיב את תחולת החוזר בנושא ניהול סיכונים גם לבעלי רישיון מורחב למתן אשראי, וליוזמי תשלומים, וזאת לאור התחברותם למערכת הבנקאות הפתוחה.

על רקע מלחמת חרבות ברזל, ומתוך מטרה להקל על נותני שירותים פיננסיים המתמודדים עם אתגרים שונים בתקופה זו, פרסמה ביום 9.11.2023 טיוטה נוספת ובה מוצע לדחות את תאריך תחילתו של חוזר ניהול הסיכונים בשלושה חודשים נוספים, כך שיחול ביום 29 בפברואר 2024.

תחילה: בעל רישיון מורחב למתן אשראי ובעל אישור לפעול כיוזם תשלומים.

תחילה: בעל רישיון מורחב למתן אשראי – 29.2.2023 | בעל אישור לפעול כיוזם תשלומים – 29.2.2024.

[קישור לטיוטת החוזר](#)

[קישור לטיוטה לעניין דחיית מועד התחילה](#)

תשלומים ובנקאות

פתוחה

4

4.1 טיוטת צו הסדרת העיסוק בשירותי תשלום וייזום תשלומים (תיקון חלק ב' לתוספת השביעית)

ביום 4.1.2024 פורסמה טיוטת צו הסדרת העיסוק בשירותי תשלום וייזום תשלומים (תיקון חלק ב' לתוספת השביעית), התשפ"ד-2024. מטרת הצו היא לסייע בגידור ותיחום גבולות הגזרה בין פעילות הדורשת קבלת רישיון מרשות ניירות ערך (שירותי תשלום), לעומת שירותים אחרים הדורשים רישיון מהמפקח על נותני שירותים פיננסיים. בהתאם למצב כיום, חברות הנותנות או יבקשו לתת, שירותי תשלום לצד שירותי המרת כספים כשירות העומד בפני עצמו, יידרשו לכעול תחת שני רישיונות: האחד, רישיון לשירותי תשלום מכוח חוק הסדרת העיסוק בשירותי תשלום בשל שירותי התשלום שהן נותנות ללקוחות, והשני, רישיון למתן שירות בנכס פיננסי עבור שירות ההמרה שהן נותנות, מכוח חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (שירותים פיננסיים מוסדרים), התשע"ו-2016.

כדי למנוע את הכבדת הנטל הרגולטורי על גופים אלה ובשים לב כי גופים בעלי רישיון למתן שירותי תשלום מחויבים לעמוד בדרישות רגולטוריות משמעותיות מתוקף חוק הסדרת העיסוק בשירותי תשלום ובייזום תשלום, התשפ"ג-2023, מוצע לקבוע בצו כי חברות תשלומים בעלות רישיון מרשות ניירות ערך יהיו רשאיות לתת שירותי המרת כספים כשירות נפרד (שלא אגב פעולת תשלום) שהיקפם לא יעלה על 10% מהיקף הפעילות של חברות אלה בלא צורך בקבלת רישיון נוסף מהמפקח על נותני שירותים פיננסיים.

[קישור לטיטת הצו](#)

4.2 טיוטת תקנות הסדרת העיסוק בשירותי תשלום וייזום תשלומים (פטור מחובת רישוי)

ביום 4.1.2024 פורסמה טיוטת תקנות הסדרת העיסוק בשירותי תשלום וייזום תשלומים (פטור מחובת רישוי), התשפ"ד-2024. על פי דברי ההסבר לטיטת התקנות, דרישות הרישוי והפיקוח השוטף על פעילותן של חברות התשלומים ויוזמי התשלומים, נועדו להתמודד עם הסיכונים השונים הכרוכים בשירותים אלה, אך עם זאת ישנן פעילויות אשר נוכח מאפייניהן או היקפן - הסיכונים הכרוכים בהן מצומצמים.

בשל כך, חוק הסדרת העיסוק בשירותי תשלום הסמיך את שר האוצר בסעיף 3(א)(6) לחוק לקבוע בתקנות שירותים שונים אשר נכון לפטרם מתחולת חוק הסדרת העיסוק בשירותי תשלום, בין בשל אופיים ובין בשל היקפם המצומצם, סכומם המוגבל, מספר לקוחות קטן או מספר עסקאות קטן. מטרת הפטור היא לאפשר כניסתם של גופים חדשים לתחום תוך הגברת התחרות, לצד הימנעות מהטלת נטל גבוה מדי של חובת רישוי וחובות שוטפות בעבור פעילות תשלום מוגבלת בהיקפה או באופייה שהסיכונים הנובעים ממנה הם מצומצמים. פטור דומה קיים גם בדירקטיבת האיחוד האירופי ה-PSD2.

[קישור לטיטת התקנות](#)

4. תשלומים וננקאות פתוחה

לאור האמור, מוצע לקבוע בתקנות פטור לגורמים שפעילותם במתן שירותי תשלום בהיקף מצומצם ובסכום מוגבל, שירותי תשלום במערכת סגורה (שירותי תשלום לחברות בקבוצה תאגידית אחת על ידי נותן שירותי תשלום המהווה חלק מהקבוצה) ושירותי תשלום הניתנים במסגרת פעילות של מועדוני לקוחות. להלן סיכום תנאי הפטור המוצעים במסגרת התקנות:

תיאור סוג הפעילות ועיקרי התנאים למתן הפטור		קטגוריית הפטור
בפעילות ניהול חשבון תשלום	בפעילות הנפקת אמצעי תשלום וסליקת פעולות תשלום	שירותי תשלום בהיקף מצומצם ובסכום מוגבל
תנאי מקדמי: שירות התשלום אינו כולל העברת כספים מחוץ לישראל		
<ul style="list-style-type: none"> יתרת כספי הלקוחות היומי המנוהלים עבור הלקוחות אינו עולה על 5 מיליון ₪; הסכום המרבי שניתן לצבור בחשבון התשלום הוא 1,500 ₪. ואם חשבון התשלום מיועד לשימוש של משלם מסוים – 3,000 ₪. 	<ul style="list-style-type: none"> סכום הכספים שקיבל בחודש לשם מתן שירותי התשלום לא עלה על 5 מיליון ₪; סכום הכספים שהעביר בחודש לשם מתן שירותי התשלום לא עלה על 5 מיליון ₪. 	
בפעילות שירות תשלום המאפשר למשלם לרכוש מוצרים/שירותים מבעל השליטה בנותן שירותי התשלום או ממי שבשליטת נותן שירותי התשלום		שירותי תשלום במערכת סגורה
<ul style="list-style-type: none"> הסכום המרבי שניתן לצבור בחשבון התשלום הוא 1,500 ₪. אם חשבון התשלום מיועד לשימוש של משלם מסוים – 3,000 ₪. 		
בפעילות של מי שעיסוקו במכירת מוצר או שירות		שירותי תשלום במסגרת תכנית הטבות
<ul style="list-style-type: none"> שירות התשלום ניתן אגב קיום הפעילות; שירות התשלום ניתן ללקוחות החברים בתכנית הטבות בניהול מקיים הפעילות. 		

4.3 הצעת הוראה בנושא הון עצמי, ביטוח או בטוחה אחרת לחברות תשלומים, בעלי רישיון ייזום בסיסי ושירות מידע פיננסי

ביום 27.12.2023 פרסמה רשות ניירות ערך הצעת הוראה לחברות תשלומים, בעלי רישיון לייזום בסיסי ובעלי רישיון שירות מידע פיננסי בנושא הון עצמי, ביטוח או בטוחה אחרת. דרישות ההון העצמי הקבועות בהוראה נועדו להבטיח את יציבותם ואת התנהלותם התקינה של חברות תשלומים ובעלי רישיון או אישור לייזום בסיסי, לצורך קיום החובות המוטלות עליהם מכוח החוק והתחייבויותיהם כלפי לקוחותיהם, גם במצבי קיצון, וכן לשמש כרית ביטחון ממנה ניתן יהיה להיפרע במקרה של התממשות הסיכונים הנלווים לפעילותם.

4. תשלומים וננקאות פתוחה

להלן עיקרי הדרישות:

הון עצמי ראשוני בעת הגשת בקשת הרישיון או האישור למתן שירותי תשלום (להלן: "הון ראשוני")					
מתן אשראי אגב פעולת תשלום (ללא רישיון למתן אשראי)	ניהול חשבון תשלום	הנפקה של אמצעי תשלום/ סליקה של פעולות תשלום (למעט העברת תשלומים)	יזום בסיסי/ מתקדם	שירות להעברת תשלומים בלבד	רישיון/ פעילות

הון ראשוני + הון נוסף ע"פ צבר אשראי	1,400,000 ש"ח	500,000 ש"ח	200,000 ש"ח	80,000 ש"ח	הון עצמי
-------------------------------------	---------------	-------------	-------------	------------	----------

דרישות הון עצמי – כללי שוטף (Capital Requirements)

מתן אשראי אגב פעולת תשלום	יזום מתקדם/בסיסי	ניהול חשבון תשלום	הנפקה, סליקה והעברת תשלומים ללא ניהול חשבון תשלום (הסכומים המפורטים הינם מצטברים)	רישיון/ פעילות
---------------------------	------------------	-------------------	---	----------------

הון ראשוני או הון עצמי כמפורט להלן - הגבוה מבין השניים.

הון ראשוני + הון עצמי נוסף בהתאם לצבר האשראי (נספח 1 להוראה)	הון ראשוני בלבד	ההון העצמי הנדרש בגין שירותי הנפקה סליקה והעברת תשלומים ללא ניהול חשבון, ובנוסף; 2% מהיקף הפעילות לעניין שירות ניהול חשבון תשלום של חברת תשלומים.	<ul style="list-style-type: none"> 4% מהיקף פעילות שירותי הנפקה, סליקה והעברת תשלומים ועד 20 מ' ש. 2.5% מהיקף פעילות שירותי הנפקה, סליקה והעברת תשלומים בטווח שבין 20-40 מ' ש. 1% מהיקף פעילות שירותי הנפקה, סליקה והעברת תשלומים בטווח שבין 40-400 מ' ש. 0.5% מהיקף פעילות שירותי הנפקה, סליקה והעברת תשלומים בטווח שבין 400 מ' למיליארד ש. 0.25% מהיקף הפעילות לעניין שירותי הנפקה, סליקה והעברת תשלומים – מעל מיליארד ש. 	הון עצמי
			במכפלת מקדם היקף הפעילות	
			<ul style="list-style-type: none"> עבור חברת תשלומים העוסקת בהעברת תשלומים בלבד המקדם הינו 0.5; עבור חברת תשלומים שאינה עוסקת רק בהעברת תשלומים המקדם הינו 1. 	

דרישות הון נוסף

חברת תשלומים + יזום בסיסי

הון העצמי הון עצמי נוסף אשר ייקבע, במידת הצורך, אחת לשנה על ידי דירקטוריון החברה כהון הולם כדי לתמוך בסיכונים הגלומים בפעילות ובשים לב למנגנונים הקיימים לניהול הסיכונים, המנגנונים להבטחת הניהול התקין ומהימנות מסדי הנתונים. רשות ניירות ערך רשאית להורות על החזקת הון עצמי בשיעור גבוה בכ-20% מהשיעור שנקבע על ידי החברה, ככל ומצאה כי ההון שנקבע אינו תואם את מאפייני הסיכון.

ביטוח ופיקדון

שירות מידע פיננסי + שירות יזום בסיסי או שירות יזום מתקדם

רישיון

ביטוח הונפק על ידי מבטח | אישור דירקטוריון | כיסוי לתביעות שהוגשו בתוך שנה מתום תקופת הפוליסה.

פיקדון ייקבע ע"פ נספח 6 להוראה | אישור דירקטוריון | אג"ח ממשלתיות או אג"ח נסחרות בדירוג גבוה – בנאמנות.

תחילה ותחולה

תחילה: ממועד הפרסום ברשומות ולחברות שהחזיקו ביום התחילה רישיון שירות מידע פיננסי - שישה חודשים;
תחולה: חברות תשלומים, שירות יזום בסיסי ושירות מידע פיננסי, לפי העניין.

[קישור להצעת ההוראה](#)

הגנת הפרטיות וטכנולוגיה

5

נציבות האיחוד האירופי אישרה את ההכרה במדינת ישראל כמדינה בעלת מעמד תאימות (Adequacy) בתחום הגנת הפרטיות

5.1

ביום 15.1.2024 הודיעה הרשות להגנת הפרטיות כי נציבות האיחוד האירופי פרסמה את החלטתה המקצועית, ואישרה את המשך תוקפו של מעמד התאימות של מדינת ישראל אשר ניתן לראשונה בשנת 2018, לצד מדינות נוספות. בעקבות חקיקתן בשנת 2018 של תקנות רגולציית הגנת הפרטיות של האיחוד האירופי ה-GDPR, החלה נציבות האיחוד האירופי בבחינה מחודשת של ההכרה שניתנה למדינת ישראל ולכל המדינות מחוץ לאיחוד האירופי שזכו בעבר להכרה זו.

משמעות מעמד התאימות לישראל היא שעסקים וחברות במשק הישראלי יכולים להעביר באופן חופשי מידע אישי ממדינות אירופה לישראל, ללא צורך במחויבויות רגולטוריות נוספות מצד הגורם האירופי שמעביר את המידע או מצד הגורם שמקבל את המידע בישראל, ובכך נמנע הצורך במנגנונים פרטניים ועתירי משאבים, כגון הסדרים חוזיים מפורטים אשר מכחית עלויות לעסקים וארגונים בישראל, מצמצם סיכונים משפטיים, ומייצר יתרון תחרותי לחברות ישראליות.

[קישור לפרסום](#)

חוק התמודדות עם תקיפות סייבר חמורות במגזר השירותים הדיגיטליים ושירותי האחסון ותקנות נלוות

5.2

ביום 26.12.2023 פורסם ברשומות חוק התמודדות עם תקיפות סייבר חמורות במגזר השירותים הדיגיטליים ושירותי האחסון (הוראת שעה - חרבות ברזל), התשפ"ד-2023. החוק מסמך מנהל מוסמך משירות הביטחון הכללי, ממערך הסייבר או מהממונה על הביטחון במערכת הביטחון לקבוע כי תקיפת סייבר שמתרחשת או עומדת להתרחש אצל מי שעיסוקו אספקת שירותי אחסון או שירותים דיגיטליים, היא תקיפת סייבר חמורה, אם סבר כי קיים חשש ממשי שתפגע בביטחון המדינה, בביטחון הציבור או בקיום האספקה והשירותים החיוניים. קביעה זו תיעשה בכפוף לתנאים הבאים: (1) התקיפה התרחשה במהלך מלחמת חרבות ברזל; (2) התקיפה בעלת השפעה ממשיית שאינה מוגבלת לספק הנתקף, והינה תקיפת סייבר חמורה בהתחשב במאפייניה.

כמו כן, החוק קובע הליך פעולה מדורג להתמודדות עם אירוע סייבר חמור: ראשית, העובד המוסמך מטעם אחד הגופים הציבוריים (שב"כ, מערך הסייבר או הממונה על הביטחון במערכת הביטחון) יפרט לספק את התשתית העובדתית לקביעתו כי תקיפת סייבר היא חמורה, ויאפשר לספק הזדמנות לפעול לצורך איתור התקיפה, מניעתה או בלימתה בהקדם האפשרי. בהמשך לכך, הספק יידרש לעדכן את העובד המוסמך בדבר הפעולות שביצע או למסור תצהיר בדבר יישום הנחיות אבטחה בהתאם לתקן. אם הספק לא הגיש תצהיר או העובד המוסמך מצא שלא פעל באופן הולם לאיתור התקיפה, מניעתה ובלימתה, יהיה רשאי העובד המוסמך למסור הוראות לביצוע פעולות הגנה בסייבר. בנוסף, החוק קובע הוראות בעניין חובת סודיות והגבלת שימוש במידע.

עוד קובע החוק חובת דיווח ליועצת המשפטית לממשלה ולוועדת החוץ והביטחון של הכנסת בדבר המקרים בהם ניתנו הוראות לפי החוק. החוק נקבע כהוראת שעה למשך שבעה חודשים.

בצד החוק פורסמו תקנות שעניינן בקביעת הוראות, בין היתר, בעניין חובת תיעוד וסודיות של הגורמים האמונים על יישום הוראות החוק.

[קישור לפרסום החוק ברשומות](#)

[קישור לתקנות](#)

5. הגנת הפרטיות וטכנולוגיה

5.3 דרישת הרשות להגנת הפרטיות לקבלת ידיעות ומסמכים לצורך שיפור רמת אבטחת המידע של חברות לאחסון אתרים ועיבוד מאגרי מידע בתקופת החירום

5.3

ביום 3.12.2023 פורסם כי הרשות להגנת הפרטיות פנתה לחברות המעניקות שירותי ניהול ואחסון מידע עבור בעלי מאגרי מידע שונים במטרה לוודא את עמידתן בדרישות חוק הגנת הפרטיות והתקנות מכוחו, וגם לנוכח מצב החירום בו נתונה המדינה לאור העלייה שנרשמה בהיקף אירועי אבטחת המידע בעקבות מלחמת "חרבות ברזל". על פי דברי הפרסום, הרשות פנתה בדרישה לקבלת ידיעות ומסמכים לחברות המעניקות שירותים עבור בעלי מאגרי מידע שונים, בין היתר שירותי תוכנה או פלטפורמה (PAAS-Service as Platform) הכוללים אפליקציות, ממשקים ופיתוחים עבור בעלי מאגר מידע הניתנים על ידי מחזיק במאגר המידע המספק שירותים אלו, לרבות אירוח אתרי אינטרנט הכוללים מידע אישי, וכן חברות המעניקות שירותי תשתית (IAAS-Service as Infrastructure) הכוללים מתן שירותי אחסון על ידי מחזיקים עבור בעלי המידע. מטרת הפניה, הכוללת רשימת פעולות מידיות שעל החברות לבצע לצורך הגברת רמת האבטחה של מאגרי המידע ומערכות המאגר שלהן, היא לסייע לחברות לעמוד בהוראות החוק והתקנות ולהקטין את הסיכוי לאירועי אבטחה ודלף מידע אישי.

[קישור לפרסום](#)

5.4 דוח פעילות הרשות להגנת הפרטיות לשנת 2022

5.4

ביום 31.12.2023 פרסמה הרשות להגנת הפרטיות את דוח פעילותה לשנת 2022. המסמך הינו מסמך מסכם בנושא הגנת הפרטיות, המפרט אודות פעילות הרשות להגנת הפרטיות במהלך שנת 2022, ומתמקד בסיכום פעילויות אכיפה שבוצעו על ידי הרשות, פרסומים מקצועיים והליכי חקיקה ואסדרה מרכזיים שפורסמו במהלך שנת 2022, ונתונים נוספים, וכמפורט להלן:

- הסבר אודות מבנה הרשות להגנת הפרטיות והיחידות השונות הפועלות בה;
- פירוט אודות תוצרי האכיפה לשנת 2022, לרבות נתונים אודות הפיקוח הרוחבי (ביקורות) שמבצעת הרשות, ובכלל זה דוגמאות לתיקי אכיפה מנהלית ופלילית וטיפול בפניות בנושא חתימה אלקטרונית;
- פירוט פעילות הרשות בתחום החקיקה והאסדרה בנושא הגנת הפרטיות;
- פירוט עדכונים מהזירה הבינלאומית בתחום הגנת הפרטיות ופעילות הרשות בהקשר זה;
- פירוט אודות פרסומים מקצועיים, מסמכי מדיניות, המלצות ודוחות שפורסמו במהלך שנת 2022;
- פירוט נתונים אודות פניות הציבור לרשות להגנת הפרטיות במהלך שנת 2022;
- תהליך הערכת מצב להתמודדות עם אתגרי ההגנה על הפרטיות.

[קישור לדוח הפעילות](#)

5.5 טיוטת הנחיה בנושא תפקיד הדירקטוריון בקיום חובות התאגיד לפי תקנות הגנת הפרטיות (אבטחת מידע)

5.5

ביום 17.10.2023, פרסמה הרשות להגנת הפרטיות טיוטת הנחיה בנושא תפקיד הדירקטוריון בקיום חובות התאגיד לפי תקנות הגנת הפרטיות (אבטחת מידע). בהתאם לטיוטת ההנחיה, על חברות אשר עיבוד מידע אישי מצוי בלב הפעילות שלהן ועל חברות שפעילותן יוצרת סיכון מוגבר לפרטיות, יחולו החובות הבאות על הדירקטוריון (רשימה שאינה ממצה):

- להחליט מיהם האחראים בחברה על ביצוע דרישות התקנות, ליישם בחברה תהליכי פיקוח, בקרה, ציות, חובת עדכון ודיווח על ביצוע התקנות בידי אותם אחראים;
- לקבוע החלטות מדיניות בדבר אופן השימוש במידע אישי בחברה וניהולו בנושאים מהותיים;
- אישור מסמך הגדרות המאגר;
- לקיים דיון בדירקטוריון בתוצאות סקר הסיכונים ותוצאות מבדקי חדירות שהחברה מחויבת לערוך בהתאם לרמת האבטחה של מאגריה לפי התקנות, ואישור הפעולות הנדרשות לתיקון הליקויים שנמצאו;
- לקיים דיון רבעוני או שנתי בדירקטוריון באירועי אבטחת המידע שהתרחשו בארגון; וכן לקיים דיון בדירקטוריון בתוצאות הביקורת התקופתית בנוגע לעמידת הארגון בתקנות, שיש לקיימו אחת לשנתיים.

המועד להגשת התייחסויות הסתיים ביום 01.12.2023.

[קישור לטיוטת ההנחיה](#)

הוגנות והגנת הצרכן

6

6.1 אזהרה למשקיעים בנוגע לייעוץ השקעות ברשתות החברתיות

ביום 31.10.2023, פרסמה רשות ניירות ערך אזהרה למשקיעים מפני ייעוץ השקעות ברשתות החברתיות, זאת בעקבות פעילות ערה ברשתות החברתיות בה גורמים שונים עוסקים במתן עצות כיצד לבצע השקעות. בדברי הרשות נאמר כי ישנם לא מעט פרסומים, בעיקר ברשתות החברתיות וגם באתרי האינטרנט, של גורמים המציגים את עצמם כ"מומחים" להשקעות, חלקם טוענים שהם בעלי השכלה פיננסית, לעיתים הם טוענים שהם עובדים של בתי השקעות ידועים, חלקם מציגים את עצמם כמי שהרוויחו בעצמם סכומים נכבדים בשוק ההון וכו'.

רשות ניירות ערך מבקשת להזכיר כי הצעות מסוג זה עלולות להיות הונאה וכי המלצה על קנייה, מכירה או החזקה של נייר ערך מהווה ייעוץ השקעות ומחייבת את מי שעוסק במתן ייעוץ ברישיון מטעם רשות ניירות ערך.

בהתאם לכך, בהינתן גורם הפונה למתן ייעוץ כאמור, רשות ניירות ערך ממליצה לציבור לבקש מאותם גורמים פרטים ולבדוק באתר של רשות ניירות ערך באם מדובר בגוף מפוקח או ביועץ בעל רישיון.

[קישור לפרסום](#)

6.2 טיוטת חוזר להארכת מועד היישום של הוראת ניהול בנקאי תקין בנושא פעילות תאגיד בנקאי כברוקר דילר

ביום 14.1.2024 פרסם הפיקוח על הבנקים טיוטת חוזר לתיקון הוראת ניהול בנקאי בנושא פעילות תאגיד בנקאי כברוקר דילר. על פי הטיוטה הוחלט להאריך את מועד יישום ההוראה כדי לאפשר למערכת הבנקאית להיערך לכניסתה לתוקף של ההוראה, וזאת על רקע המחסור בכוח אדם והמשאבים הנובעים ממצב המלחמה המתמשך.

לפיכך, מועד כניסתה לתוקף של ההוראה יידחה בשמונה חודשים, קרי ביום 19.8.2025, במקום 19.1.2025.

תחולה: התאגידים הבנקאיים והסולקים.

תחילה: ביום פרסום החוזר הסופי.

[קישור לחוזר](#)

איסור הלבנת הון ומימון טרור

7

7.1 עדכוני חקיקה בתחום איסור הלבנת הון והמאבק בטרור

במהלך הרבעון האחרון פורסמו מספר תיקונים להוראות חקיקה בתחום איסור הלבנת הון ומימון טרור והמאבק בטרור, וכמפורט להלן:

תיקון לחוק איסור הלבנת הון

חוק איסור הלבנת הון (תיקון מס' 33), התשפ"ד-2023 - ביום 9.11.2023 פורסם ברשומות חוק איסור הלבנת הון (תיקון מס' 33), התשפ"ג-2023. במסגרת התיקון לחוק, המטה הלאומי ללוחמה כלכלית בטרור שהוקם במשרד הבטחון התווסף לרשימת הגופים אשר ניתן להעביר אליהם מידע באופן ישיר מהרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור כאשר תבצע בקשה מנומקת להעברת המידע, זאת לצורך ביצוע תפקידיו של המטה הלאומי ללוחמה כלכלית בטרור בנוגע לפעילות של ארגוני טרור ובנוגע לפעילות של מימון טרור. כמו כן, המטה התווסף לרשימה של גורמים שלגביהם ראש הרשות המוסמכת צריך לדווח מדי שנה לוועדת חוקה, חוק ומשפט על מספר בקשות מידע והעברות מידע ממאגר המידע של הרשות. [קישור לתיקון לחוק](#)

תיקונים לחוק המאבק בטרור

חוק המאבק בטרור (תיקון מס' 9 והוראת שעה), התשפ"ד-2023 - ביום 12.11.2023 פורסם ברשומות חוק המאבק בטרור (תיקון מס' 9 והוראת שעה), התשפ"ד-2023. במסגרת התיקון נוספה כהוראת שעה לתקופה של שנתיים (לסעיף 24 לחוק), עבירה שתאסור על צריכה שיטתית וממושכת של פרסומים מסוימים של ארגוני טרור שיפורטו בתוספת לחוק, שמטרתה למנוע תהליכים של אינדוקטרינציה לביצוע מעשי טרור. [קישור לתיקון לחוק](#)

חוק המאבק בטרור (תיקון מס' 10), התשפ"ד-2023 - ביום 14.11.2023 פורסם ברשומות חוק המאבק בטרור (תיקון מס' 10), התשפ"ד-2023. על פי דברי ההסבר להצעת התיקון לחוק, בהתאם לחוק, לא ניתן להכריז בישראל על אדם זר שהוא פעיל טרור, אלא אם כן אותו אדם הוכרז קודם לכן כפעיל טרור על ידי גורם מוסמך מחוץ לישראל. על פי דברי ההסבר לחוק, מצב זה מהווה מגבלה של ממש בהתמודדות עם המאבק בטרור בכלל ובמימון הטרור בפרט, ופוגע בתכלית ובאפקטיביות של החוק בכל הנוגע להכרזות על ארגוני טרור ועל פעילי טרור. לפיכך, התיקון המרכזי בחוק כולל הענקת סמכות לשר הביטחון להכריז בצו על אדם זר כפעיל טרור, גם אם אותו אדם לא הוכרז קודם לכן כפעיל טרור מחוץ לישראל, וכן כולל הרחבה של ההגדרה "פעיל טרור" לצורך סמכות זו. [קישור לתיקון לחוק](#)

7.2 חוזר לתיקון הוראת ניהול בנקאי תקין בנושא ניהול סיכונים איסור הלבנת הון ומימון טרור

ביום 31.12.2023 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר לתיקון הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 411 בנושא ניהול סיכונים איסור הלבנת הון ומימון טרור, שעניינו הארכת תוקף ההקלה שנקבעה כהוראת שעה בנספח ב'5 להוראה, לעניין פתיחת חשבון בהסתמך על תעודת עולה עד 90 ימים מיום הנפקתה. על פי טיוטת החוזר, תוקף הוראת השעה המעוגנת בנספח ב'5 להוראה, יוארך עד ליום 30.6.2024.

תחולה: התאגידים הבנקאיים והסולקים.

תחילה: 1.1.2024

[קישור לחוזר](#)

7. איסור הלבנת הון ומימון טרור

7.3 עדכונים רגולטוריים בנושא דיווחים לרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור

מדריך הרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור בנושא דגשים לדיווח בלתי רגיל אפקטיבי

ביום 19.12.2023 פרסמה הרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור מסמך דגשים להעברת דיווח בלתי רגיל אפקטיבי. מטרת מסמך הדגשים היא לשתף את הגופים המדווחים בתפיסת הרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור לגבי מהו דיווח בלתי רגיל איכותי ואפקטיבי, וכיצד הרשות משתמשת במידע המדווח - הכל במטרה להביא לשיפור תוצרי המודיעין הפיננסי המבוססים על הדיווחים הבלתי רגילים, המהווים מרכיב קריטי בלחימה בפשיעה ובטרור.

מסמך הדגשים מפרט כיצד הרשות מטפלת במידע המדווח, מהם המבנה והתוכן הרצויים בדיווח אפקטיבי, כמו גם מציג מספר תיקים שנולדו מדיווחים בלתי רגילים שהגיעו לרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור.

[קישור למסמך](#)

הבהרת הרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור בנושא ציון תאריך האירוע במסגרת הדיווח על פעולה בלתי רגילה

בחודש נובמבר 2023 פרסמה הרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור מסמך הבהרה בנושא ציון 'תאריך האירוע, בדיווח על פעולה/פעילות בלתי רגילה לרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור.

המסמך נועד להבהיר ולחדד עבור הגורמים המדווחים, מהו תאריך האירוע אשר ייתכן ויהיה צורך לציין בדיווח על פעולה/פעילות בלתי רגילה המועבר לרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור, כחלק מפרטי הדיווח ונסיבותיו.

על פי הנחיות הרשות, בשדה 'תוכן הידיעה' על הגורם המדווח לתאר באופן מלא ובהיר את הנסיבות אשר הביאו להעברת הדיווח על פעולה/פעילות בלתי רגילה לרשות. על הגורם המדווח לציין את מירב הפרטים המצויים ברשותו בנוגע לפעולה/פעילות שנחזית בעיניו כבלתי רגילה, או בנוגע לפעולה/פעילות שלאור המידע המצוי ברשותו התעורר אצלו חשש שהיא קשורה לפעילות האסורה לפי חוק איסור הלבנת הון, או חוק איסור מימון טרור.

על הגורם המדווח לשלב בשדה 'תוכן הידיעה', כל מידע נוסף הנוגע לדיווח או נסיבותיו, וייתכן כי מידע נוסף זה יהיה 'תאריך האירוע' (להבדיל מתאריך ביצוע הפעולה) שהוא התאריך שבו חל האירוע שבעקבותיו הוחלט להעביר את הדיווח לרשות.

[קישור למסמך](#)

7.4 טיוטת צו איסור הלבנת הון לחברת תשלומים ויוזם תשלומים בסיסי

ביום 10.1.2024, פרסמה רשות ניירות ערך את טיוטת צו איסור הלבנת הון (חובות זיהוי, דיווח וניהול רישומים של חברת תשלומים ויוזם בסיסי למניעת הלבנת הון ומימון טרור), התשפ"ג-2023.

בצו מוסדרים החובות שיחולו על חברת תשלומים ויוזם בסיסי בתחום איסור הלבנת הון ומימון טרור. החובות המפורטות בצו תואמות בעיקרן, בשינויים המחויבים, לחובות החלות על נותני שירות בנכס פיננסי ונותני שירותי אשראי.

עיקרי הצו כוללים חובת קיום הליך הכרה של מקבל שירות, רישום פרטי זיהוי ואימות פרטים שנתקבלו. במקרים שהוגדרו נדרש בעל הרישיון לבצע זיהוי פנים אל פנים של מקבל השירות וכן לערוך בקרה שוטפת אחר פעולות מקבל השירות בהיבט של סיכונים הלבנת הון. במקרים מוגדרים, בעל רישיון מחויב לדווח בנוגע לפעילות המבוצעת דרכו וכן לנהל ולשמור רישומים בנוגע לכל פעולה כספית שבוצעה באמצעותו.

[קישור לטיוטת הצו](#)

7. איסור הלבנת הון ומימון טרור

7.5

עדכונים הנוגעים לארגון הבינלאומי לקידום המאבק בהלבנת הון ומימון טרור ה-FATF

דוח ארגון ה-FATF בנושא מימון טרור באמצעות מימון המונים

ביום 10.12.2023 פרסם ארגון ה-FATF דוח בנושא מימון טרור באמצעות מימון המונים. הדוח סוקר בהרחבה את האופנים השונים בהן פועלות פלטפורמות למימון המונים ברחבי העולם, סוגי הגורמים המעורבים בהן והאופן בו נעשה שימוש באמצעי תשלום דיגיטליים. כמו כן, הדוח מפרט ארבע דרכים מרכזיות באמצעותן הפלטפורמות עשויות להיות מנוצלות לרעה:

- גיוס כספי טרור בכיסוי של סיוע הומניטרי, צדקה או פעילות ללא כוונות רווח;
- שימוש לרעה באתרים ופלטפורמות המיועדים למימון המונים;
- שימוש ברשתות חברתיות ושירותים להעברת הודעות שמקשרים אנשים מכל העולם לצורך גיוס כספי טרור;
- גיוס כספי טרור באמצעות מטבעות וירטואליים.

הדוח עומד על האתגרים העומדים בפני רשויות האכיפה, גורמים מדווחים ורגולטורים באיתור ומניעה של מימון טרור דרך פלטפורמות מימון המונים, ומדגיש את שיטות העבודה שיסייעו במאבק בניצולן לרעה של אותם פלטפורמות: החל מהכללת מימון המונים בהערכות סיכונים לאומיות למימון טרור, ביצוע הסברה למגזר נותני שירותי מימון המונים וחזקת מנגנוני שיתוף מידע מקומיים ובינלאומיים. בנוסף, הדוח כולל רשימה של דגלים אדומים, אשר נועדה לסייע לגופים במגזר הציבורי והפרטי ולציבור הרחב לזהות ניסיונות פוטנציאליים לפעילות מימון טרור.

[קישור לעיקרי הדו"ח](#)

הודעת הרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור בנושא עדכון רשימת

המדינות בסיכון של ארגון ה-FATF

ביום 2.11.2023 פרסמה הרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור הודעה לגבי רשימת המדינות שיש לגביהן הסתייגות בנוגע לעמידתן בהמלצות ארגון ה-FATF בנושא איסור הלבנת הון ומימון טרור. בהתאם לכך הודיעה הרשות על עדכון רשימת המדינות והטריטוריות בסיכון גבוה לאיסור הלבנת הון ומימון טרור, המפורטות בצווים הנוגעים לדבר.

[קישור להודעת הרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור](#)

הרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור מפרסמת קריאה לגופים המפוקחים ולציבור להגביר את הערנות לניסיונות מימון טרור בצל המלחמה ומצב החירום

7.6

ביום 17.10.2023, פרסמה הרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור קריאה לסקטור הפיננסי, להגביר את הערנות לפעילות פיננסית בלתי-חוקית לאור המלחמה המתנהלת ולעדכן את הרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור באופן מידי וללא דיחוי בדבר פעילות בעלת סיכון פוטנציאלי למימון טרור.

בפרסום מודגש, כי בהתאם לניסיון העבר, פעילויות אלו ידמו קמפיינים לגיוס תרומות עבור סיוע הומניטרי באמצעות עמותות וארגונים ללא כוונת רווח שונים או יוזמות פרטיות, אשר יפורסמו בכלי תקשורת שונים, באתרי מימון המונים, אפליקציות וברשתות החברתיות השונות, תוך שימוש במגוון ערוצים ואפיקים להעברות כספים ובכלל זה העברות בנקאיות ואלקטרוניות, כרטיסי אשראי, אמצעי תשלום מתקדמים, כרטיסי מתנה ומטבעות דיגיטליים. פרסומים אלו מבוצעים על פי רוב בשפה הערבית ובאנגלית, ויכול שיתייחסו לרצועת עזה, ללחימה בעזה, לעיתים תוך מעורבות של גורמים מוכרזים או ציון של ארגון חמאס או הג'האד האיסלאמי.

כמו כן ובמסגרת הקריאה, הסקטור הפיננסי המדווח מתבקש להגביר את הניטור ולדווח באופן מידי (לרבות באמצעות שיחת טלפון לרפרנט הרלוונטי ברשות) אודות כל פעולה או ניסיון לביצוע פעולה המתרחשים בשטח רצועת עזה.

[קישור לפרסום](#)

הוראת הדיווח לרשויות הרגולטוריות ומועדי היישום

8

מועד יישום	שם ההוראה ותוכן השינוי
מהדיווח ליום 31.3.2024	<p>הוראת הדיווח לפיקוח על הבנקים בנושא דיווח על בקשות לפתיחת חשבון לגוף פיננסי</p> <p>ביום 24.12.2023 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר לתיקון הוראת הדיווח לפיקוח על הבנקים מס' 824 בנושא "דיווח על בקשות לפתיחת חשבון לגוף פיננסי". ההוראה נקבעה בעקבות הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 424 בנושא "פתיחת חשבון עובר ושב ביתרת זכות לגופים פיננסיים" שעוסקת במתן נימוק והודעות ללקוח על סירוב או עיכוב בפתיחת חשבון לגוף פיננסי ומציבה חובת דיווח לפיקוח על הבנקים על כל סירוב או עיכוב כאמור.</p> <p>קישור להוראה</p>
הוראה 838: מהדיווח ליום 31.12.2023	<p>חוזר לתיקון הוראות הדיווח לפיקוח על הבנקים</p> <p>ביום 9.11.2023 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר לתיקון הוראות הדיווח לפיקוח מס' 838, 875, 889. ולהלן עיקרי התיקונים:</p>
הוראה 875: מהדיווח ליום 31.12.2023	<p>הוראה 383 – "דוח רבעוני על מדידה והלימות הון"</p> <ul style="list-style-type: none"> בלוח 04 - התווספו שורות 13 - 14 (מספור חדש) "פיצול חשיפות לפי משקל סיכון - 2%", "פיצול חשיפות לפי משקל סיכון - 4%", בהתאמה. בלוח 06 נעשו השינויים כדלקמן: שורה 18 (מספור ישן) "פיצול חשיפות לפי משקל סיכון - בפיגור 150% מוספרה מחדש לשורה 19 ושמה יהיה "פיצול חשיפות לפי משקל סיכון - מזה: בפיגור"; התווספה שורה 18 (מספור חדש) "פיצול חשיפות לפי משקל סיכון - 150%".
הוראה 889: מידי	<p>הוראה 875 – "אישורים עקרוניים שניתנו להלוואות לדיור (חודשי)"</p> <ul style="list-style-type: none"> בלוח 01 התווסף סעיף 29 "האם הפנייה נעשתה ע"י יועץ משכנתאות?", רשימת ערכים: 1 - כן, 2 - לא. הופנתה תשומת הלב להנחיה בסעיף 12 בהוראת הדיווח, לפיה יש לדווח על אישורים עקרוניים גם בגין מיחזור כספי הבנק עצמו. <p>הוראה 889 – "דיווח במצב מיוחד"</p> <ul style="list-style-type: none"> בחלק B889 (חלק ב') "דיווח על מצבת סניפים ומכשירים אוטומטיים" התווסף לוח 6.1 "כשירות אתרים קריטיים במצב מיוחד". בהוראות הדיווח התווספו הנחיות לדיווח על לוח זה. <p>קישור לחוזר</p>

נספח

פירוט עדכונים לאור מלחמת חרבות ברזל

נספח – פירוט עדכונים לאור מלחמת חרבות ברזל

נספח (עמ' 1/8)

דגשי הפיקוח על הבנקים למערכת הבנקאית בעקבות מלחמת חרבות ברזל

ביום 12.10.2023, פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר דגשים למערכת הבנקאית בעקבות מלחמת "חרבות ברזל". על פי החוזר, בעקבות הכרזת המלחמה במדינת ישראל, נוצר מצב חירום ביטחוני במסגרתו גויסו כוחות מילואים בהיקף נרחב, קיימים נפגעים רבים בציבור ונזקים רבים נרשמו לציבור הפרטי והעסקי. מצב זה משפיע על המערכת הבנקאית אשר נדרשת לעמוד לצד לקוחותיה הן בפן הרגשי והן בפן המקצועי. בפרסום הודגש כי על המערכת להציב לה ליעד להמשיך לתת שירותים מקצועיים באופן הולם ורציף ללקוחותיה, ולנהל את מכלול הסיכונים.

בהתאם ליעדים אלו על המערכת הבנקאית לעמוד בעיקר הדגשים הבאים:

דיוני דירקטוריון - לנוכח השינויים הנובעים מהמצב הביטחוני המורכב, נדרש לקיים דיונים בדירקטוריון בדבר מתווה ההיערכות הנדרש לסיטואציה הנוכחית ואשר יתייחסו, בין היתר, לסוגיות המצוינות להלן.

הקלה בנטל וסיוע ללקוחות בעמידה בהתחייבויות - מתבקש המשך בקידום יוזמות שונות שתכליתן הקלה בנטל על הלקוחות, בדגש על תושבי האזורים המצויים במצב חירום, חיילי צה"ל המגויסים בעת הזו ומשפחותיהם, ועסקים קטנים אשר נסגרו או פועלים במתכונת מצומצמת עקב המצב. כמו כן נדרש לסייע באופן שיאפשר ללקוחותיה לעמוד בנטל התשלומים ובכלל התחייבויותיהם, לרבות כלפי צדדים שלישיים.

הערכת ניהול הסיכונים - נדרשת בחינה בניטור גובר את כלל הסיכונים בהתייחס להיבטים השונים ובכללם היבטי הון, נזילות ואשראי, לרבות התאמת המדיניות והמודלים לתרחישי קיצון מחמירים יותר ובחינת רמת הנזילות הנדרשת. כמו כן, הנכם מתבקשים לבחון מחדש את נאותות האמצעים והכלים לניהול הסיכונים, תוך חיזוק מנגנוני השליטה, הניהול הביקורת והבקרה בכל נתיבי הפעילות העיקריים בבנק ובחברת כרטיסי האשראי.

דיווחים בשעת חירום - הפיקוח על הבנקים הפעיל חלקית את דרישות הדיווח במצב מיוחד המסייע לפיקוח לנתח את המצב, לקבל החלטות בהתאם ובמתן מענה לפניות הציבור.

היבטי סייבר והונאת לקוחות - יש להיערך להתגברות ניסיונות ותקיפות סייבר מכוונות. יש להגביר את הכוונות, הערנות והמוכנות הארגונית להתמודדות עם אירועים כאמור תוך שאיפה למניעה ככל הניתן, זיהוי מוקדם של אירועים מתהווים ויכולות תגובה מהירות ברמה חוצת ארגון. בנוסף יש להיערך להתגברות תופעות של הונאות עובדים ולקוחות, בין היתר באמצעות חיזוק מודעות וערנות, וכן ניטור שוטף של פעולות חריגות ואנומליות בחשבונות ואמצעי תשלום של לקוחות.

שיקים - בנק ישראל עדכן כי הוא פועל כדי לסייע בנושא הגבלות על שימוש בשיקים לאוכלוסיות בסיכון גבוה, הן בצפון והן בדרום, וכן למגויסי צו 8 לשירות מילואים, מועד ואופן ההקלה יפורסמו בקרוב.

זמינות ורציפות השירותים הבנקאיים - יש לשמר את זמינות ורציפות השירותים ללקוחות ככל הניתן ובהתאם למגבלות השעה, ולפעול ליצירת חלופות מתאימות למתן השירות, ככל שלא ניתן לספקו, בהתאם לצרכי הלקוחות ומאפייניהם.

טיפול, סיוע ומענה לפניות לקוחות על רקע המלחמה, בדגש על פניות דחופות ופניות על רקע הומניטרי - נדרש לנהוג ברגישות ייחודית, ובכלל זה, בכל הנוגע לפניות המתייחסות לחשבונות נעדרים או הרוגים, ולאור הצורך במתן מענה דחוף לפניות של קרובי המשפחה, תוך שימת לב לצרכים הפרטניים ובכלל זה לצורך בהקפאת פעילות, לצורך של שותפים בחשבון להמשיך ולקיים פעילות ועוד.

היתר העתקת סניפים בשעת חירום - היתר להעתקת סניפים בשעת חירום לפיו בנקים יוכלו לתת שירותים בנקאיים באמצעות סניפים ניידיים ללקוחותיהם, להעתיק סניפים לתקופה זמנית וכן לתת ללקוחותיהם שירותים בנקאיים בסיסיים באמצעות סניפים, קבועים או ניידיים, של בנק אחר, או סניפים של בנק הדואר, בהתאם להסדר שיגובש בין הבנק לבין נותני השירות, ובתנאי שהבנקים יהיו אחראים לשירות הניתן ללקוח, ואשר יבחן על ידי גורמי ניהול הסיכונים של הבנק וידווח למפקח על הבנקים.

חלוקת קצבאות - המערכת הבנקאית מתבקשת להיערך למציאת פתרונות עבור הציבור הרחב המגיע לסניפי הבנקים בימי חלוקת הקצבאות לשם משיכת הקצבאות, ולהציע חלופות למשיכת הכספים, בשים לב לעובדה כי חלק מסניפי הבנקים באזורים מסוימים סגורים או פועלים במתכונת מצומצמת, בהתאם להנחיות.

שירות טלפוני ללקוחות - הציפייה הפיקוחית היא שיוקטו מירב המאמצים להעניק את השירות המיטבי האפשרי ובכלל זה מצופה מכל תאגיד בנקאי לשקול הקמת קו חירום ייעודי או נתב ייעודי אשר יאפשר תיעודף טיפול במקרים דחופים על רקע המצב.

תחולה: התאגידים הבנקאיים וחברות כרטיסי האשראי.

תחילה: מיידי.

קישור למכתב

נספח – פירוט עדכונים לאור מלחמת חרבות ברזל

נספח (עמ' 2/8)

דגשי הפיקוח על הבנקים בנושא טיפול בחובות ודיווח לציבור בעקבות מלחמת "חרבות ברזל"

במהלך הרבעון האחרון פרסם הפיקוח על הבנקים מכתב למערכת הבנקאית ובו דגשים פיקוחיים לגבי טיפול בחובות ודיווח לציבור במסגרת מלחמת "חרבות ברזל", וזאת לאור חוסר הוודאות שנוצרה כתוצאה מתחילת המלחמה והשלכותיה האפשריות במהלך התקופה הקרובה על הכלכלה בישראל, ולאור החשיבות שהפיקוח על הבנקים מייחס לגילוי מלא ומעודכן בדוחות לציבור של התאגידים הבנקאיים ושל הסולקים. במהלך הרבעון האחרון עודכנה ההוראה מעת לעת, ולהלן פירוט ההתאמות אשר פורטו במספר מכתבים שלהלן:

עיקרי הדגשים ממכתב הפיקוח על הבנקים מיום 18.10.2023 (לחץ לקישור)

כללי - הפיקוח על הבנקים מעודד תאגידים בנקאיים לפעול כדי לאפשר באופן זמני ללווים אשר הושפעו מהמלחמה גמישות נוספת בפירעון הלוואות, לטובת האינטרס ארוך הטווח של התאגידים הבנקאיים, של הלווים שלהם ושל הכלכלה בכללותה. תאגיד בנקאי עשוי, לדוגמה, לעודד לוויים שהושפעו מהמלחמה לפנות אליו כדי לקבוע הסדרי פירעון חדשים לטווח הקצר (לדוגמה ויתור על ריבית פיגורים ודחיית תשלומי ריבית וקרן לתקופת זמן של עד 3 חודשים) או לקבוע הסדרי פירעון דומים לטווח קצר כאמור באופן גורף לכל הלווים באזור המושפע, אלא אם הלווה מבקש אחרת.

מצב פיגור – מצב הפיגור של חובות כאמור בסעיף לעיל יקבע לפי התנאים החוזיים של החוב, כפי שהם עודכנו בהתאם להסדר הפירעון החדש, בין אם הוא סוכם עם הלווה הספציפי, ובין אם הוא נקבע באופן גורף לכל הלווים באזור המושפע. לפיכך, חוב כאמור שלא היו בגינו תשלומים בפיגור במועד תחילת המלחמה, לא ידווח כחוב בפיגור אם לא קיים פיגור בתשלומים בהתאם לתנאים המעודכנים של החוב. בנוסף, בהתייחס לחובות שהיו בגינם תשלומים בפיגור במועד תחילת המלחמה, יש להתאים את מצב הפיגור חזרה למצב כפי שהיה במועד תחילת המלחמה, ולמעשה להקפיא אותו במשך תקופת דחיית התשלום (לדוגמה, אם חוב היה בפיגור של 60 ימים במועד תחילת המלחמה, התאגיד הבנקאי ימשיך ככלל לרשום אותו כחוב בפיגור של 60 ימים במשך תקופת הדחייה).

חובות בעייתיים ומחיקות חשבונאיות – בהתאם להוראות הדיווח לציבור, יש להפעיל שיקול דעת כדי לקבוע אם יש לסווג חובות כחובות בעייתיים. ככלל, לא נדרש בשל הסדרי פירעון כאמור לעיל לסווג את החובות כחובות שעברו ארגון מחדש של חוב בעייתי. ככל שייצבר מידע חדש המצביע על כך שחלה ירידה בסיכויי הפירעון של הלוואה ספציפית או שהלוואה ספציפית לא תשולם, על תאגיד בנקאי לפעול בהתאם להוראות הדיווח לציבור בנושא סיווג חובות בעייתיים ומחיקות חשבונאיות.

גילוי לציבור - כאשר משמעותי, יש לתת גילוי לחובות לוויים שהושפעו מהמלחמה שנעשו להם הסדרי פירעון חדשים כאמור בסעיף לעיל. הגילוי יכלול מידע כמותי, לרבות פירוט של יתרת החובות לפי מגזרי האשראי העיקריים (לפחות לפי חלוקה למסחרי, דיור ואנשים פרטיים – לא דיור), וגילוי שיבהיר את סוגי ההסדרים העיקריים שבוצעו, משך הזמן שלהם ומשמעותם.

עיקרי הדגשים ממכתב הפיקוח על הבנקים מיום 9.11.2023 (לחץ לקישור)**הפרשה להפסדי אשראי**

- הפסדי האשראי הצפויים של תאגידים בנקאיים כוללים, בין היתר, השפעת תחזיות להתפתחויות עתידיות. בהתאם לכך, בחישוב הפסדי האשראי הצפויים בדוחות לרבעון השלישי יש לכלול את ההשפעה הצפויה של מלחמת חרבות ברזל למועד הסמוך למועד פרסום הדוחות ולהגדיל בהתאם את הסכומים שנכללים בהפרשה להפסדי אשראי. זאת, על מנת לוודא שההפרשות להפסדי אשראי יהיו מספיקות כדי לכסות באופן שמרני וזהיר את האומדן העדכני של הפסדי האשראי הצפויים מתיק האשראי של התאגיד הבנקאי. לאורך זמן, בדוחות לשנת 2023 ואילך, ככל שיעמוד לרשות התאגיד הבנקאי מידע נוסף לגבי השפעות צפויות נוספות של המלחמה, אומדני ההפרשה יותאמו למידע הנוסף.
- בדוחות לרבעון השלישי יינתן גילוי בדוח הדירקטוריון והנהלה להתפתחויות מהותיות בהפרשה להפסדי אשראי, תוך התייחסות לאופן שבו בקביעת ההפרשה הובאו בחשבון התפתחויות צפויות באיכות האשראי ובגורמים כלכליים אחרים, והגידול ברמת חוסר הודאות. במסגרת זו על תאגיד בנקאי לכלול גילוי כמותי להנחות העבודה שלו לגבי התפתחות גורמים כלכליים עיקריים אשר עלולים להשפיע על הפסדי האשראי, וגילוי בדבר האופן שבו הנחות אלה באו לידי ביטוי בקביעת ההפרשה להפסדי אשראי שלו. בנוסף יכלול גילוי כמותי לתוצאת ניתוח רגישות להשפעה על אומדן ההפרשה של שינויים בהנחות עבודה אלה.

נספח – פירוט עדכונים לאור מלחמת חרבות ברזל

נספח (עמ' 3/8)

המשך עיקרי הדגשים ממכתב הפיקוח על הבנקים מיום 9.11.2023 (לחץ לקישור)

גילוי בדוח הדירקטוריון וההנהלה

בדוחות לרבעון השלישי על התאגיד הבנקאי לתת גילוי איכותי וכמותי להתפתחויות מהותיות שחלו עד סמוך למועד פרסום הדוח ולמגמות הצפויות בתקופה הקרובה. במסגרת זו יש להתייחס, בין היתר, להשפעות מהותיות של המלחמה עד סמוך למועד פרסום הדוח על הנושאים הבאים:

- תוצאות התאגיד הבנקאי, הרווח הכולל שלו, מצבו הכספי, יחס ההון, יחס המינוף ויחס כיסוי הנזילות שלו.
- הסיכונים העיקריים של התאגיד הבנקאי, לרבות: סיכוני האשראי, סיכוני הריבית, מטבע חוץ ואינפלציה, סיכוני הנזילות ומצב מקורות המימון ועלותן, והסיכונים התפעוליים לסוגיהם.
- להלן מספר דגשים בהקשר זה:

- הגילוי יינתן במסגרת דוח הדירקטוריון וההנהלה במסגרת התייחסות למגמות, תופעות, התפתחויות ושינויים מהותיים, ויכלול הפניה לחלקים נוספים בדוח האמור בהם נכלל דיון נוסף בהשפעת המלחמה.
- יינתן גילוי על הפעולות העיקריות בהן נוקט התאגיד הבנקאי כדי להתמודד עם התפתחויות אלה ולתמוך בצרכים של הלקוחות ושל העובדים שלו, כולל אומדן ההשפעה הכמותית, והסבר לאופן חישוב האומדן.
- סיכון אשראי – הגילוי יכלול התפתחויות מהותיות בסיכון האשראי לפי מגזרי פעילות וענפי משק, בדגש על ענפים שרמת הסיכון בהם עלתה בעקבות המלחמה. הגילוי יכלול מידע על חובות ששונות תנאיהם עד לסמוך פרסום הדוח, בהתאם למכתב הפיקוח על הבנקים מיום 19.10.2022 בנושא מלחמת חרבות ברזל – דגשים פיקוחיים לגבי טיפול בחובות ודיווח לציבור.
- סיכוני ריבית ומטבע חוץ – הגילוי יכלול גילוי כמותי למצב החשיפות ולתוצאות תרחישים לסיכוני ריבית ולסיכוני מטבע חוץ, למועד הסמוך למועד פרסום הדוח, תוך התייחסות להשפעת ההנחות האמורות.

עיקרי מכתב הפיקוח על הבנקים מיום 2.1.2023 (לחץ לקישור)

על התאגיד הבנקאי לכלול בדוחותיו לציבור גילוי בדבר הפעילויות העיקריות בהן נוקט כדי להתמודד עם השפעות המלחמה, וכדי לתמוך בצרכים של הלקוחות ושל העובדים שלו. במסגרת האמור, על התאגיד הבנקאי לכלול תיאור של מאפייני כל פעילות עיקרית, הכולל גילוי כמותי בדבר היקף הפעילות, אומדן השפעתה הכמותית וכן אומדן השפעה כמותית נוספת כתוצאה מאפשרות לניצול בעתיד של הטבות שהוענקו ללקוחות. על התאגיד הבנקאי לתת גילוי לאופן חישוב האומדנים הכמותיים, ולהבהיר את העיתוי שבו להערכתו ההשפעה הכמותית צפויה להתבטא בתוצאות הכספיות. דגש ניתן לכך שיש לתת גילוי לנתונים מהותיים עדכניים בסמוך למועד פרסום הדוח.

במסגרת זו ייכלל גילוי כמותי ואיכותי על חובות ששונות תנאיהם במסגרת התמודדות עם השלכות המלחמה, לרבות גילוי על המאפיינים העיקריים של השינויים שבוצעו, משך הזמן שלהם, היקפם ומשמעותם; הגורמים שנבדקים לצורך זיהוי חובות המיועדים לעבור שינוי בתנאים כאמור; איכות האשראי של חובות אלה, והתהליך והאופן שבו התאגיד הבנקאי מבצע את הערכת איכות, הסיכון והסיווג של חובות אלה.

בנוסף, במסגרת זו ייכלל מידע כמותי ואיכותי על אשראי שניתן במסגרת התמודדות עם השלכות המלחמה, לרבות אשראי שניתן ללא ריבית או בריבית מופחתת, אשראי שניתן בערבות מדינה, ואשראי שניתן במסגרת התוכנית המוניטרית של בנק ישראל להקלת תנאי אשראי. הגילוי על כל אחד מסוגי אשראי אלה יכלול פירוט של יתרת החוב הרשומה של האשראי, סוגי לווים, שיעורי הריבית הממוצעים והתנאים העיקריים הנוספים של האשראי ושל ערבות המדינה, והאופן שבו ערבות המדינה משפיעה על איכות האשראי.

נספח – פירוט עדכונים לאור מלחמת חרבות ברזל

נספח (עמ' 4/8)

הוראות ניהול בנקאי תקין מס' 251 (הוראת שעה) בנושא התאמות להוראות ניהול בנקאי תקין

בעקבות פרוץ מלחמת "חרבות ברזל" והשלכותיה על הכלכלה בישראל, פרסם הפיקוח על הבנקים הוראה חדשה בנושא התאמות להוראות ניהול בנקאי תקין מס' 251, אשר נועדה לאפשר לתאגידים הבנקאיים ולחברות כרטיסי האשראי גמישות עסקית במטרה להקל על הלקוחות אשר נפגעו במלחמה ולסייע למערכת הבנקאית להתמודד עם אתגרי המצב. במהלך הרבעון האחרון עודכנה ההוראה מעת לעת, ולהלן פירוט ההתאמות אשר פורטו בחוזרים:

הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 251 מיום 22.10.2023 (לחץ לקישור)			
תחילה	עיקרי ההתאמות/העדכונים	סעיף	הוראת ניהול בנקאי תקין
31.12.23	ניתנה גמישות לתאגידים הבנקאים בעניין אופן מתן תשובה והודעות לפניות של לקוחות, ולעניין אופן הפרסום בדבר הארכת המועד למתן תשובה; כמו כן, נוספה סמכות למפקח, בנסיבות חריגות, לקבוע פרק זמן ארוך יותר לעניין מענה תאגיד בנקאי לפניית הפיקוח על הבנקים לגבי כלל התלונות.	9(א)-(ד), 10-ו(א)	A308 "טיפול בתלונות ציבור"
31.12.23	נקבעו סכומי החריגות בהתאם לסוג לקוח בהן רשאי התאגיד הבנקאי שלא להגדיר ולהסכים מראש ובכתב על מסגרת בתוך יום עסקים אחד, ובלבד שיפעל להסדרת המסגרת בהקדם האפשרי. התיקון נועד לאפשר לתאגיד בנקאי לאפשר חריגה ממסגרת האשראי לפרק זמן ארוך יותר מיום עסקים אחד, אשר במהלכו תוסדר המסגרת מול הלקוח, ובלבד שהתאגיד הבנקאי יפעל להסדרת המסגרת כאמור בהקדם האפשרי, בשים לב לאתגרים בשל מצב המלחמה.	4(א)	325 "ניהול מסגרות אשראי בחשבונות עובר ושב"
31.12.23	<ul style="list-style-type: none"> לאור גיוס לקוחות רבים למילואים לקוחות שנאלצו לעזוב את בתיהם, ובשל החשש שלקוחות לא יקבלו מכתבים בכתובת מגוריהם, ניתנה לבנקים ולחברות כרטיסי האשראי אפשרות, בנוסף למשלוח ההודעות בדרך בה הוסכם עם הלקוח, כדוגמת משלוח הודעות באמצעות דואר ישראל, לשלוח ללקוחותיהם בערוצי בנקאות בתקשורת, הודעות בעלות השפעה מהותית ובלבד שיש דחיפות בקבלת המסר עבור הלקוחות, גם אם אינם צד להסכם בנקאות בתקשורת. לצורך סיוע על רקע המלחמה, נקבע כי יוגדלו היקפי הפעילות שביחס אליהם ניתן לנקוט בהליכי זיהוי ואימות מקלים מ-50,000 ₪ ל-200,000 ₪. אף על פי כן, על התאגיד הבנקאי לפעול להשלמת תהליך הזיהוי והאימות של הלקוח בהקדם האפשרי בנסיבות העניין מהמועד בו עלה היקף הסליקה על 50 א' ₪. 	29(ב)	367 "בנקאות בתקשורת"
31.12.23 ועד ליום 22.11.23	<ul style="list-style-type: none"> מתן האפשרות במקרים חריגים, לפעול בהתאם לקבוע לצו ביחס להנפקת כרטיס חיוב ללקוח שהוא יחיד עד למסגרת של 100,000 ₪ (חלף 50 א' ₪ כיום), ובכלל זאת קבלת אשראי, בכפוף לתיעוד הנימוקים והסיבות לכך. נקבע כי תאגיד בנקאי רשאי להחיל את הקבוע בנספח ב'2 לנב"ת 411 עד לסף העברות כספים וזיכוי כספים שאינם עולים על 200,000 ₪ ש"ח בשנה, ובעבור חשבונות תשלום שהיתרה הצבורה בהם אינה עולה על 100,000 ₪ (למעט חשבון עובר ושב), במקרים בהם מטרת הפעילות של מקבל השירות הינה למטרת גיוס כספי סיוע על רקע המלחמה, בכפוף לתנאים מסוימים. 	נספח ב'	411 "ניהול סיכוני איסור הלבנת הון ומימון טרור"

נספח – פירוט עדכונים לאור מלחמת חרבות ברזל

נספח (עמ' 5/8)

חוזר לעדכון הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 251 מיום 31.10.2023 (לחץ לקישור)			
תחילה	עיקרי ההתאמות/העדכונים	סעיף	שם הוראה
26.6.24	הארכת מועד: לפי חוזר מספר ל-06-2745 מיום 26.3.23 - על אף האמור בסעיף 10 לחוזר האמור, מועד התחילה של תיקון ההוראה יהיה ביום 26.6.24.	10	422 "פתיחת חשבון עובר ושב ביתרת זכות וניהול חשבון"
11.9.24, 11.3.24, 15.11.23 בהתאמה	הארכת מועד - לפי חוזר מס' ח - 06-2746 מיום 11.6.23: (1) על אף האמור בסעיף 13 לחוזר האמור, מועד התחילה של תיקון ההוראה יהיה ביום 11.9.24; (2) על אף האמור בסעיף 14 לחוזר האמור, הפנייה ללקוחות תבוצע, לכל המאוחר, עד יום 11.3.24; (3) על אף סעיף קטן (א), מועד התחילה של סעיף 12 להוראה בעניין "חייבים קיימים באמצעי תשלום שהונפקו לשימוש השותף הנפטר" יהיה, לכל המאוחר, ביום 15.11.23.	12, 13, 14	434 "חשבונות משותפים - תנאי היוותרות בחיים וטיפול בחייבים לאחר פטירה"
20.10.24	הארכת מועד - לפי חוזר מס' ח - 06-2755 מיום 19.7.23, על אף האמור בסעיף 8 לחוזר האמור, מועד התחילה של תיקון ההוראה יהיה ביום 20.10.24.	8	451 "נהלים למתן הלוואות לדיור"
26.6.24	הארכת מועד - לפי חוזר מס' ח - 06-2744 מיום 26.3.23, על אף האמור בסעיף 15 לחוזר האמור, מועד התחילה של הוראה 501 יהיה ביום 26.6.24.	15	501 "ניהול מערך שירות ותמיכה ללקוחות"
ביום פרסום החוזר	ההוראה מחייבת הקצאת משקל סיכון בגובה 150% להלוואות המיועדות לרכישת קרקע למטרות פיתוח או בנייה, שניתנו בשיעור מימון העולה על 80%. ריבית ללקוח כתוצאה מ"תקופת גרייס" המצטרפת לסכום האשראי צפויה להגדיל את שיעור המימון, ועשויה לגרום לעליית שיעור המימון מעל 80% ובכך לגרור משקל סיכון של 150%. במטרה למנוע חסם רגולטורי בפני מתן "תקופת גרייס" ללקוח בתקופה זו, הובהר כי ריבית שתציבר כאמור לא תובא בחישוב שיעור המימון לצורך סעיף 79.	79	203 "מדידה והלימות הון - הגישה הסטנדרטית - סיכון אשראי"
ביום פרסום החוזר	לנוכח מלחמת חרבות ברזל והפגיעה בתפקוד המשק, מסתמן כי תהיה פגיעה ביכולת לערוך דוחות כספיים במועד. כדי לאפשר העמדת אשראי ללווים שטרם ערכו דוחות כספיים בשל האמור, ניתנה ארכה של שלושה חודשים לעניין החובה לקבל דוח כספי עדכני הקבועה בסעיף 27א וכן ביחס לחובה הקבועה בסעיף 27ג.	27א, 27ב	311 "ניהול סיכון אשראי"
ביום פרסום החוזר	<ul style="list-style-type: none"> לצורך המשך אספקת שירותים רציפים ומיטביים ללקוחות, יידחה מועד ביצוע רוטציה למנהל או עובד בתפקידים רגישים, אם מועד ביצוע הרוטציה אמור לחול עד 31.12.23. הארכת תקופת ניצול החופשה השנתית הרציפה לעובדים בעלי תפקידים רגישים ולשאר בעלי התפקידים, על מנת לאפשר אספקת שירותים רציפה ומיטבית ללקוחותיהם וזאת חרף היעדרותם של עובדים רבים בשל מצב החירום. 	3(ב)4, 4(א)	360 "רוטציה וחופשה רציפה"
ביום פרסום החוזר	לאור מחסור בעובדים במערכת הבנקאית כתוצאה מהמלחמה, ועל מנת לאפשר הסטת משאבים לטיפול במקרים דחופים ובפרט של לקוחות שנפגעו מהמצב, הוארכו המועדים הקבועים בהוראה אשר במסגרתם על התאגיד הבנקאי להנפיק ללקוחות מכתב כוונות, אישור סילוק, הודעות על כך שביטח את הלווה בביטוח מטעמו במקרים בהם הפוליסה שהומצאה אינה עונה על דרישותיו ואישור לשעבוד נכס בדרגה שניה לטובת גורם אחר.	11(ב)2, 15(ה), 15(ב), 19א	451 "נהלים למתן הלוואות לדיור"
ביום פרסום החוזר	על מנת שלא לעכב את יישום המתווים הייחודיים שגובשו בתקופה זו ואשר נועדו לסייע ללקוחות המערכת הבנקאית על ידי דחיית תשלומי הלוואות, ניתנת הקלה לעניין קיום חובת הגילוי הנאות באמצעות הטופס שנקבע בהוראה 449. אין בכך בכדי לגרוע מהחובות הקבועות בכל דין אחר.	כללי	499 "פישוט הסכמים ללקוח"
ביום פרסום החוזר	לאור מחסור בעובדים במערכת הבנקאית כתוצאה מהמלחמה, אשר מקשה על היערכות המערכת הבנקאית בהכנת הדוח וכן על מנת לאפשר הסטת משאבים לטיפול במקרים דחופים ובפרט של לקוחות שנפגעו מהמצב, ניתנה דחייה של חודש במשלוח הדוח האמור. יצוין כי רשות הלקוחות לצפות בנתונים עדכניים באתרים ובאפליקציות ובעניין זה לא חל כל שינוי.	6(א)	460 "הצגת נתוני פעילות בפקדון נירות ערך"
ביום פרסום החוזר	על מנת שלא לעכב את יישום המתווים הייחודיים שגובשו בתקופה זו ואשר נועדו לסייע ללקוחות המערכת הבנקאית על ידי דחיית תשלומי הלוואות, נקבע כי הסכמת הלקוח יכולה להתקבל בדרכים שונות בהתאם לשיקול דעת התאגיד הבנקאי, ובכלל זה בשיחה טלפונית, ובלבד שתתועד.	3(א)	הוראת המפקח על הבנקים על פי כללי הבנקאות (שירות ללקוח)

נספח – פירוט עדכונים לאור מלחמת חרבות ברזל

נספח (עמ' 6/8)

חוזר לעדכון הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 251 מיום 21.11.2023 (לחץ לקישור)

תחילה	עיקרי ההתאמות/העדכונים	סעיף	שם הוראה
ביום פרסום החוזר	<p>כל עוד נמשכת מלחמת "חרבות ברזל", יראו השתתפות של דירקטור בשיבה בתקשורת כנוכחות פיזית, וישיבות כאמור לא תיטפנה לצורך השיעור הקבוע בסעיף 41(ג) להוראה 301. למען הסר ספק, לא ניתן לראות בשיבה בתקשורת משום נוכחות פיזית לעניין תקנות החברות (כללים בדבר גמול והוצאות לדירקטור חיצוני), התש"ס-2000.</p> <p>כמו כן, עקב בעיות זמינות של נושאי משרה ועובדים נקבעו מספר הקלות בעבודת הדירקטוריון, ביניהם, הקלה בדרישות סף המינימום למועדי אישור הפרוטוקול והפצת טיוטת מסמך המפרט את ההחלטות שהתקבלו בשיבה.</p>	32, 31	301 "דירקטוריון"
ביום פרסום החוזר	<p>לנוכח המצב המיוחד והמחסור בכוח אדם, הוחלט לאפשר לתאגיד הבנקאי שטרם סקר ואישר השנה את מסמכי מדיניות ניהול סיכונים כנדרש בסעיף 7(ב) להוראה 310, להשלים את הדרישה עד ליום 31.3.2024 בכפוף לקיום דיונים בדירקטוריון ובהנהלה אודות השלכות המצב הביטחוני והכלכלי על מדיניות ניהול הסיכונים ועל פרופיל הסיכונים של התאגיד הבנקאי.</p>	א.5(1)	310 "ניהול סיכונים"
ביום פרסום החוזר	<ul style="list-style-type: none"> הוארכה תקופת ניצול החופשה השנתית הרציפה לעובדים בעלי תפקידים רגישים ולשאר בעלי התפקידים ל-30.4.2024 במקום 31.3.2024, על מנת להקל על העובדים את ניצול החופשה הרציפה. זאת כמובן רק ככל שניתן לעשות זאת לפי כל דין וכן נקבעו מנגנוני בקרה כאמור בסעיף 4(ה) להוראה 360. עובד שניצל את ההקלה שניתנה בסעיף 36. להוראה מחויב לצאת לחופשה רציפה נוספת בשנת 2024, מעבר לזו שניצל בארבעת החודשים הראשונים של 2024, מכוח סעיף 4(א) להוראה 360. היות שדרישה לניצול שתי חופשות רציפות בשנה קלנדרית אחת מהווה הכבדה מסוימת על העובד לאור היותה מנוצלת ממכסת ימי החופשה השנתית שלו, הוחלט כי במקרים כאמור ניצול חופשה שנתית בארבעת החודשים הראשונים של שנת 2024 יוכר גם כעמידה בדרישות סעיף 4(א) לעניין יציאה לחופשה רציפה בשנת 2024. 	36	360 "רוטציה וחופשה רציפה"
ביום פרסום החוזר	<p>במענה לצורך של עמותות לסייע למשפחות שנפגעו על רקע המלחמה, ניתנה למנפיקים של כרטיסי חיוב אפשרות להגדיל את מסגרת הטעינה בכרטיסים אנונימיים (חד פעמיים או רב פעמיים) שמונפקים לשימוש בקבוצה סגורה של בתי עסק loop (Closed), כך שסכום הטעינה בשנה קלנדרית לא יעלה על 10,000 ש"ח, והסכום הניתן לטעינה בזמן נתון לא יעלה על 5,000 ש"ח, וזאת, בין היתר, בתנאי שהנפקת הכרטיס היא עבור עמותות הפועלות לסייע על רקע המלחמה.</p>	39	411 "ניהול סיכונים אישור הלבנת הון ומימון טרור"
ביום פרסום החוזר	<p>לאור מחסור בעובדים במערכת הבנקאית כתוצאה מהמלחמה, ועל מנת לאפשר הסטת משאבים לטיפול במקרים דחופים ובפרט של לקוחות שנפגעו מהמצב, ובמתן מענה ללקוחות הפונים בנושא מתווה הסיוע ללקוחות בהתמודדות עם השלכות מלחמת "חרבות ברזל" המפורסם באתר בנק ישראל, הוארכו המועדים הקבועים בהוראה אשר במסגרתם על התאגיד הבנקאי להנפיק אישור עקרוני, אשר ניתן ללקוח שהבנק נענה לבקשתו לקבלת הלוואה לדיר.</p>	א13	451 "נהלים למתן הלוואות לדיר"
ביום פרסום החוזר	<p>על מנת להקל על לווים שנמצאים בשלבים מתקדמים של תהליך קבלת הלוואה לדיר, ונדרשים בתקופה זו לחתום על מסמכי הלוואה, אולם נתקלים בקושי לבצע זאת כיוון שקיים קושי לאחד מהם להגיע לסניף הבנק בשל מלחמת "חרבות ברזל", נקבע כי הסכמת לווה אשר אינו יכול לחתום על מסמכי הלוואה בשל מצב המלחמה, יכולה להתקבל בדרכים שונות בהתאם לשיקול דעת התאגיד הבנקאי, לאחר זיהוי הלוואה ותייעוד הסכמתו ובלבד שיתר הלווים ידרשו לחתום על מסמכי הלוואה כנדרש בכללים.</p>	16	הוראת המפקח לפי סעיף 3(א1) לכללי הבנקאות (שירות ללקוח) (גילוי נאות ומסירת מסמכים)

נספח – פירוט עדכונים לאור מלחמת חרבות ברזל

נספח (עמ' 7/8)

חוזר לעדכון הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 251 מיום 28.12.2023 (לחץ לקישור)

תחילה	עיקרי ההתאמות/העדכונים	סעיף	שם הוראה
ביום פרסום החוזר	סעיף 21 להוראה מס' 311A נועד להגן על לקוחות יחידים ולהבטיח כי התאגידים הבנקאיים יימנעו משידול לנטילת אשראי, מהפעלת לחץ ומהטרדת לקוח בעת שיווק אשראי צרכני. אגב כך, בסעיף 21.4 להוראה נקבע כי יש להימנע מפנייה יזומה ללקוח, אשר השיב בשלילה להצעת אשראי דומה בעבר, למשך שלושה חודשים לפחות. [המשך בעמוד הבא]	א.2.5	311A "ניהול אשראי צרכני"
ביום פרסום החוזר	[...] מכיוון שבעקבות מלחמת חרבות ברזל נקלעו לקוחות לקשיים תזרימיים או כלכליים, כאשר יתכן כי לגבי חלק מהלקוחות טרם חלפו 3 חודשים מהמועד האחרון שבו בוצעה אליהם פניה יזומה להצעת אשראי צרכני, הוסרה מגבלת הזמן האמורה. זאת כדי לאפשר לתאגידים הבנקאיים לפנות לאותם לקוחות שמצבם הכלכלי הורע במהלך המלחמה, וליידע אותם על האפשרות לקחת אשראי במטרה לסייע להם.	א.2.5	311A "ניהול אשראי צרכני"
ביום פרסום החוזר	על מנת לתמוך בפעולות מנהל התכנון ופיקוד העורף לצמצום פערי מיגון החלט להסיר המגבלות כאמור בהוראה על הלוואה לבניית ממ"ד בתחולת הפטור מהיתר, עד לסכום של 200,000 ש"ח. כמו כן, במטרה לסייע לציבור ולתת מענה לצורכי האשראי של משקי הבית, תאגיד בנקאי יהיה רשאי לאשר הלוואה לכל מטרה במשכון דירה (הלוואה לדירור שלא למטרת רכישת זכות במקרקעין), בשיעור מימון עד 70% במקום 50%, ובלבד שסכום הלוואה שמעל שיעור מימון של 50% לא יעלה על 200,000 ש"ח. יובהר כי ההקלה תחול על אישורים שיתנו כל עוד ההוראה בתוקף.	i.6, ii.6	329 "מגבלות למתן הלוואות לדירור"
ביום פרסום החוזר	תאגידים בנקאיים, שסוף התקופה המחזורית לביצוע סקר הפערים הרב שנתי בנושא סיכונים תפעוליים שהם נדרשים לו, מסתיים עד 31.3.2024, רשאים להשלימו עד 30.6.2024, מבלי לגרוע משאר החובות החלות על התאגידים הבנקאיים בהקשר זה.	iii.6	350 "ניהול סיכונים תפעוליים"
ביום פרסום החוזר	בשל מצב המלחמה בו שרויה ישראל החל מיום 7 באוקטובר 2023, נתקלים חלק מהתאגידים הבנקאיים בקשיים ביישום ההנחיה לביצוע סקר בטיחות עבור מערכות שבסיכון גבוה ומערכות בנקאות בתקשורת (להלן: "המערכות") לפחות אחת ל- 18 חודשים. מטרת התיקון היא להקל על אותם תאגידים בנקאיים ולאפשר דחייה של המועד האחרון לעריכת סקר כאמור לא יאוחר מיום 30 ביוני 2024, באופן שיאפשר את התארגנותם לביצוע הסקר, ואין בו לגרוע משאר החובות החלות על התאגידים הבנקאיים בהקשר זה. למען הסר ספק יובהר כי הקלה כאמור ניתנת רק עבור אותן מערכות שתקופתן 18 החודשים מסתיימת לגביהן, בפרק הזמן בו חלה הוראת השעה. יודגש כי הארכת פרק הזמן בין סקר לסקר עלולה להגביר את ההסתברות להתממשות הסיכונים במערכות כאמור, ובפרט בעת הנוכחית בה חלה עלייה באימי הסייבר ובסיכונים נוספים כתוצאה משינויים בתהליכים הנהוגים בשגרה לטובת סיוע ללקוחות. לפיכך, נדרש מנהל הסיכונים הראשי לאשר ולתעד את הדחייה, תוך שהוא מבטיח כי התאגיד הבנקאי יעשה מאמץ סביר לעריכת סקר כאמור אף קודם למועד האחרון האפשרי שנקבע בהוראת השעה.	iv.6	357 "ניהול טכנולוגיות המידע"

נספח – פירוט עדכונים לאור מלחמת חרבות ברזל

נספח (עמ' 8/8)

עדכוני רשות ניירות ערך בעקבות מלחמת "חרבות ברזל"

בעקבות מצב החירום עקב מלחמת חרבות ברזל, רשות ניירות ערך פרסמה שורה של צעדים, הקלות והנחיות - לרבות באמצעות הליכי חקיקה מתקדמים - לגורמים המפוקחים על ידה על מנת לאפשר להם להתמודד עם קשיים שהתעוררו נוכח המלחמה, גיוס המילואים הנרחב והמצב הביטחוני שמקשה על החברות לקיים את שגרת פעילותם, ובמטרה לשמור על עניינו של ציבור המשקיעים בשוק ההון. להלן עיקרי העדכונים:

יועצים משווקים ומנהלי תיקים

הקלות לפי צו איסור הלבנת הון ומימון טרו

ביום 15.10.2023 פרסמה רשות ניירות ערך הוראה בעניין הקלות זמנית לגבי חובות זיהוי לקוח ושימוש במסמכי מקור לפי חוק איסור הלבנת הון אשר יאפשרו לחברות ניהול תיקים לבצע את חובות הזיהוי של הלקוחות, האימות והצהרת נהנה ובעל שליטה, באמצעות טכנולוגיה המאפשרת תקשורת מרחוק. וזאת לתקופה של 60 יום. [קישור](#)

הקלות בהגשת הדוחות הרבעוניים

ביום 15.10.2023 פרסמה רשות ניירות ערך לוזר לתאגידים המורשים בעניין הקלות בהגשת הדוחות הרבעוניים. במסגרת ההקלות הודיעה רשות ניירות ערך כי לא ינקטו הליכי אכיפה בקשר עם איחור בהגשת הדוחות הרבעוניים לרבעון השלישי של מנהלי תיקים ויועצי השקעות לרשות ככל שאלו יוגשו עד 60 יום מהמועד שנקבע להגשתם (עד 21.12.23). כמו כן לא ינקטו הליכי אכיפה כנגד מנהלי תיקים בגין איחור בהגשת הדוחות לרבעון השלישי ללקוחותיהם ככל שאלו ימסרו להם עד 30 יום מתום המועד שנקבע לכך (עד 30.1.23). [קישור](#)

תאגידים מדווחים

חוק הארכת תקופות ודחיית מועדים בחוק החברות

ביום 26.11.2023 אישרה הכנסת את חוק הארכת תקופות ודחיית מועדים (הוראת שעה – חרבות ברזל) (סדרי מנהל, תקופות כהונה ותאגידים), התשפ"ד-2023. החוק מאריך תקופות ודוחה מועדים הקבועים, בין היתר, בחוק החברות. במסגרת החוק נכללות מספר הקלות במטרה לאפשר לתאגידים מדווחים לתפקד באופן מיטבי בתקופת המלחמה, שעיקרן אלה ([קישור](#)):

- **המועד האחרון לכינוס אסיפה שנתית** – חברה שהמועד האחרון לכינוס האסיפה השנתית שלה חל "בתקופה הקובעת הראשונה" (7 באוקטובר עד 22 בנובמבר) או "בתקופה הקובעת השנייה" (23 בנובמבר 2023 עד 7 בינואר 2024), הדירקטוריון רשאי לקבוע שהאסיפה השנתית תתכנס במועד שחל עד ארבעה חודשים לאחר המועד האחרון לכינוס אסיפה כזו לפי הוראות ס' 60 לחוק החברות.
- **תקופת כהונה של דירקטור חיצוני ודירקטור בלתי תלוי** – ככל ומועד מינויים של דירקטור חיצוני או דירקטור בלתי תלוי מסתיים באחת מהתקופות הקובעות כמפורט לעיל (שחלות בין 7 באוקטובר 2023 ל-7 בינואר 2024), הדירקטוריון רשאי לקבל החלטה להאריך את תוקף המינוי החל ממועד קבלת החלטה עד ארבעה חודשים ממועד סיום כהונתו.
- **הארכת תקופות של עסקאות/החלטות שנקצבו מכוח חוק החברות** – כגון - אישור מינוי מנכ"ל שהוא גם יו"ר (ס' 127ג) לחוק החברות); אישור מדיניות נגמול (ס' 267א); אישור עסקאות בעלי שליטה (ס' 275א) - ככל ומועד סיומם חל במהלך התקופות הקובעות כמפורט לעיל, רשאי הדירקטוריון להאריך את תוקפם, באותם תנאים, לתקופה נוספת שלא תעלה על ארבעה חודשים נוספים. החלטה כאמור תתקבל בידי חברי הדירקטוריון שאין להם "עניין אישי" בהחלטה.

הוראה לרכזי הצעה בדבר הארכת משך תקופת ההגשה בתקופת מלחמת חרבות ברזל

ביום 12.11.2023 פרסמה רשות ניירות ערך הוראה לרכזי הצעה בדבר הארכת משך תקופת ההגשה בתקופת מלחמת חרבות ברזל. בהוראה נכתב כי לאור הנסיבות החריגות בעקבות המצב הביטחוני אשר נושא בהשפעה לא מבוטלת על הפעילות העסקית של הגורמים המפוקחים, רשאים רכזי הצעה להאריך את תקופת ההגשה של הצעת ניירות ערך באמצעות רכז הצעה, שנקבעה בצעה שפורסמה על ידם למשך 60 ימים נוספים מתום תקופת ההגשה הנקובה בהצעה. [קישור](#)

דגשים לתאגידים המדווחים בדבר גילוי על השלכות מלחמת חרבות ברזל

- ביום 7.11.2023 פרסמה רשות ניירות ערך מסמך דגשים לתאגידים המדווחים בדבר גילוי על השלכות מלחמת חרבות ברזל, אשר אלה עיקרם: [קישור](#)
- התאגידים המדווחים מתבקשים לכלול בדוח הדירקטוריון גילוי איכותי וכמותי שיאפשר ניתוח מקיף של מצבו הפיננסי של התאגיד, הנזילות, האינפנט, הפיננסית, מקורות המימון העומדים לרשותו ויכולתו לעמוד בפירעון התחייבויותיו. יש לפרט את עיקרי הנחות המפתח, שיקול הדעת שהופעל, והתרחישים שהובאו בחשבון, העומדים בבסיס הערכות לגבי יכולת הפירעון.
  - בעת בחינת הנחת העסק החי ומצב פיננסי של תאגיד בהתאם לתקני ה-IFRS, תאגיד נדרש לבחון את יכולתו לעמוד בפירעון בהתחייבויותיו ולהמשיך לפעול כעסק חי ולכלול במידת הצורך גילוי מפורט במסגרת הביאורים לדוחות הכספיים (ביאור ראשון בדרך כלל) בנוגע להערכתו ולהנחות העומדות בבסיס הערכות אלה.
  - ככל שלהערכת התאגיד קיימת אי ודאות בקשר ליכולתו לעמוד בפירעון התחייבויותיו, אשר אינה מגיעה לכדי ספקות משמעותיים באשר ליכולתו להמשיך ולפעול כעסק חי, התאגיד נדרש, בהתאם להוראות ה-IFRS, לכלול גילוי מפורט באשר להנחות העומדות בבסיס הערכות אלה, לרבות תוכניות ההנהלה וסבירות התממשותן, ככל שהן רלוונטיות. במסגרת בחינה זו יש להביא בחשבון אירועים שאירעו עד למועד פרסום הדוחות הכספיים.

לפרטים נוספים

איילין טולדנו

שותפה, ראש תחום שירותים פיננסיים

03-6848120

etoledano@kpmg.com

יבגניה קומר

פרינספל, ראש מחלקת רגולציה וניהול סיכונים

03-6848814

ekremer@kpmg.com

מחלקת רגולציה ב-KPMG, סומך חייקין, תחומי התמחות:

- ליווי ויעוץ בנוגע ליישום רגולציה פיננסית;
- תהליכי הרישוי של הפעילות הפיננסית;
- תהליכי הרישוי וכניסה לפעילות בחו"ל;
- יעוץ בתחומי הגנת הפרטיות (Privacy) ורגולציה טכנולוגית;
- יעוץ בתחום רגולציה בהגנת צרכן;
- סיוע בניטור שינויים רגולטוריים, בסקרים של הוראות הרגולטוריות בארץ ובחו"ל;
- יישום הוראות בתחום ניהול הסיכונים – מתודולוגיה, נהלים ותהליכי ניטור;
- יישום דרישות הדיווח לרשויות הרגולטוריות השונות;
- סיוע מקצועי בסוגיות רגולטוריות מורכבות והעברת הדרכות.

לקבלת ייעוץ רגולטורי ועדכוני רגולציה פיננסית בישראל [ניתן ללחוץ כאן](#) או לפנות לאנשי הקשר שלכם ב-KPMG סומך חייקין.

kpmg.co.il

המידע המוצג כאן הינו בעל אופי כללי ואינו מיועד לענות על הצרכים הייחודיים של כל יחיד או ישות. אף על פי שאנו משתדלים לספק מידע מדויק וזמין, אין באפשרותנו להבטיח את עדכניות המידע ביום בו הוא מתקבל וכן כי המידע ימשיך להיות מדויק גם בעתיד. אין לפעול לפי המידע המוצג ללא ייעוץ מקצועי מתאים לאחר בדיקה מקיפה ויסודית של המצב הספציפי.

KPMG International והישויות המסונפות אליה אינם מספקים שירותים ללקוחות. לאף פירמה חברה אין סמכות לחייב או לקשור את KPMG International, כל ישות הקשורה אליה או פירמה אחרת החברה ברשת, מול צדדים שלישיים, ול- KPMG International או כל ישות קשורה אליה אין סמכות לחייב או לקשור כל פירמה החברה ברשת מול צדדים שלישיים.

© KPMG 2024 סומך חייקין, שותפות רשומה בישראל ופירמה חברה בארגון הגלובלי של KPMG המורכב מפירמות חברות עצמאיות המסונפות ל- KPMG International Limited, חברה אנגלית פרטית מוגבלת באחריות. כל הזכויות שמורות.

השם והלוגו של KPMG הינם סימנים מסחריים אשר השימוש בהם נעשה תחת רישיון של הפירמות החברות העצמאיות בארגון KPMG העולמי.